
PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ

GHIDUL SOLICITANTULUI

**PENTRU APELUL DE PROIECTE
PNRR/2023/C13/MMSS/I4. CENTRE DE ZI DE ASISTENȚĂ ȘI RECUPERARE PENTRU PERSOANE
VÂRSTNICE**

**COMPONENTA 13 REFORME SOCIALE
INVESTIȚIA I4 CREAREA UNEI REȚELE DE CENTRE DE ZI DE ASISTENȚĂ ȘI RECUPERARE
PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE**

PREAMBUL

Acest document se aplică apelului de proiecte cu titlul PNRR/2023/C13/MMSS/I4. Centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice. Acest apel se referă la construirea, echiparea, operaționalizarea și funcționarea¹ a 71 de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice, Componenta C13 Reforme sociale, Investiția I4. Crearea unei rețele de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice, în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Activitățile aferente implementării proiectelor depuse în cadrul acestui apel de proiecte - lansarea apelului, depunerea aplicațiilor, evaluarea, contractarea și implementarea proiectelor - se derulează prin intermediul portalului web <https://proiecte.pnrr.gov.ro>, administrat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în condițiile OUG nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare și OUG nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

Prezentul document se adresează tuturor potențialilor solicitanți pentru apelurile de proiecte mai sus-menționate.

Interpretarea informațiilor incluse în cererea de finanțare se realizează sistematic, în conformitate cu prevederile Ghidului Solicitantului pentru apelul de proiecte PNRR/2023/C13/I4 PNRR/2023/C13/MMSS/I4. Centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice, aprobat și publicat pe pagina de internet a coordonatorului de investiție www.mmuncii.ro.

Aspectele cuprinse în aceste documente ce derivă din Planul Național de Redresare și Reziliență și modul său de implementare vor fi interpretate de către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, cu respectarea legislației în vigoare.

IMPORTANT

Vă recomandăm ca înainte de a începe completarea cererii de finanțare pentru apelul de proiecte PNRR/2023/C13/I4 PNRR/2023/C13/MMSS/I4. Centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document și să vă asigurați că ați înțeles toate aspectele legate de specificul intervențiilor finanțate din fonduri europene aferente PNRR.

¹Funcționarea se referă la acordarea serviciilor sociale beneficiarilor

Vă recomandăm ca până la data limită de depunere a cererilor de finanțare în cadrul prezentului apel de proiecte să consultați periodic pagina de internet www.mmuncii.ro, pentru a urmări eventualele modificări/interpretări ale condițiilor specifice, precum și alte comunicări/clarificări pentru accesarea fondurilor europene aferente PNRR.

CUPRINS

1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE	6
1.1 Pilonul, componenta, obiectivul general	6
1.2 Tipul apelului de proiecte, durata, modalitatea și perioada de depunere a propunerilor de proiecte	11
1.3 Activitățile eligibile	12
1.4 Solicitanți eligibili	15
1.5. Alocarea apelului de proiecte	19
1.6. Indicatorii apelului de proiecte	20
1.7. Obiectivele proiectului	22
2. AJUTOR DE STAT	22
3. ELIGIBILITATEA CHELTUIELILOR	24
3.3. Sustenabilitatea investiției	30
4. COMPLETAREA CERERILOR DE FINANȚARE	31
4.1. Formatul cererii de finanțare	31
Propunerea de proiect este compusă din:	31
4.2. Anexele cererii de finanțare/proiectului solicitate la depunere	31
4.3 Elaborarea bugetului	37
4.4 Semnarea cererii de finanțare și a documentelor anexate	37
5. EVALUAREA ȘI SELECȚIA PROIECTELOR	38
5.1. Etapa de verificare a eligibilității și conformității administrative	39
5.2. Evaluarea și punctarea proiectelor, conform grilei de evaluare a priorității la finanțare	40
5.3. Selecția proiectelor	41
5.4. Depunerea și soluționarea contestațiilor	42
5.5. Renunțarea la cererea de finanțare	42
6. CONTRACTAREA ȘI IMPLEMENTAREA PROIECTELOR	42
6.1. Contractarea proiectelor	42
6.2. Reguli privind implementarea și monitorizarea proiectelor	45
6.3. Mecanisme de gestionare a riscurilor de implementare	48
7. TRANSPARENTĂ	50
8. PREVENIREA NEREGULILOR GRAVE, A DUBLEI FINANȚĂRI	50
9. RESPECTAREA PRINCIPIULUI „DE A NU PREJUDICIA ÎN MOD SEMNIFICATIV (DNSH)”	51

10. BENEFICIARUL REAL	52
11. MODIFICAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI	52
12. ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI	53

1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE

Autoritatea finanțatoare pentru acest apel de proiecte este Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS), în calitate de coordonator de reforme/investiții pentru Componenta 13. Reforme Sociale din PNRR.

Procedura aplicată este selecția publică de proiecte, apelul este de tip competitiv.

Prezentul Ghid a fost elaborat de MMSS pentru solicitanții care doresc să obțină fonduri europene din Planul Național de Redresare și Reziliență, aprobat prin Decizia 2021/0309 de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României. PNRR poate fi consultat pe pagina de internet a Ministerului Investițiilor și Fondurilor Europene: <https://mfe.gov.ro/pnrr>.

1.1 Pilonul, componenta, obiectivul general

Prezentul apel de proiecte se înscrie în Pilonul V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, Componenta C13. Reforme sociale.

Obiectivul general al Componentei C13 este de a sprijini persoanele cele mai vulnerabile, inclusiv lucrătorii, copiii, persoanele cu dizabilități, persoanele inactive și persoanele în vârstă, prin sporirea accesului la servicii sociale.

În cadrul componentei C13 sunt prevăzute 7 reforme și 4 investiții, toate menite să consolideze securitatea socială în România. Printre acestea se numără și **Reforma 7. Reforma serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice și Investiția I4 aferentă acestei reforme - Crearea unei rețele de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice.**

Reforma 7 urmărește îmbunătățirea calității serviciilor de îngrijire pe termen lung pentru persoanele în vârstă și este realizată printr-un pachet de acte normative care aprobă și pun în aplicare **Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă pentru perioada 2023-2030**, precum și modificări legislative care asigură o sursă stabilă de finanțare a măsurilor, un mecanism de guvernare cu responsabilități clare atribuite autorităților publice la nivel național și local, un mecanism de plată a fondurilor condiționat de realizarea indicatorilor-cheie de performanță asociați obiectivelor de politică și revizuirea standardelor minime de calitate ale serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Strategia se bazează, de asemenea, pe o **cartografiere completă la nivel comunitar (comunal/orășenesc/județean) a populației în vârstă estimate cu nevoi de îngrijire**, care să orienteze implementarea programului de investiții I4. Crearea unei rețele de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice.

Conform Studiului de fundamentare pentru elaborarea Strategiei naționale privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă 2023-2030, numărul persoanelor vârstnice din România estimate ca având nevoie de îngrijire de lungă durată depășește 2.200.000 persoane (59% din

numărul persoanelor de 65+ ani). Estimările populației teoretice 65+ ani cu nevoi de ÎLD² arată că, în medie, în comune, populația totală de 65+ cu orice nevoi de îngrijire se ridică la 371 persoane, dar cu o variație între 28 și 1829 persoane. La nivelul orașelor și municipiilor situația este mult mai eterogenă, numărul de persoane de 65+ ani cu nevoi de ÎLD variind de la un minim de 196 la un maxim de peste 217 mii (în București).

Rata de acoperire a populației cu nevoi de ÎLD cu îngrijire formală este deosebit de mică, în ciuda creșterii numărului de servicii sociale pentru persoane vârstnice din ultimii ani. Doar 6,1% din toate persoanele vârstnice cu nevoi de ÎLD au beneficiat de îngrijire formală (cu sau fără îngrijire informală suplimentară). De serviciile publice de îngrijire au beneficiat numai 0,6% din persoanele vârstnice care au nevoi de îngrijire. Utilizarea serviciilor private de îngrijire este redusă, de asemenea. Din cele 1079 de servicii sociale pentru persoane vârstnice existente în 2020, centrele de zi și serviciile de îngrijire la domiciliu reprezintă mai puțin de jumătate. În ceea ce privește îngrijirea la domiciliu, România a avut cea mai mică cotă de utilizare raportată a serviciilor de îngrijire la domiciliu din UE27 (2,9% comparativ cu valoarea medie de 8,4% în UE27, în 2019).

Cartografierea persoanelor vârstnice estimate cu nevoi de îngrijire de lungă durată arată un deficit substanțial de dezvoltare în domeniul ÎLD, oferta existentă fiind mult subdimensionată pentru a fi potrivită unei nevoi atât de mari la nivelul întregii țări.

Prin urmare, Strategia propune măsuri care susțin cu prioritate îngrijirea în comunitate și la domiciliu, prin dezvoltarea de centre de zi, servicii de îngrijire la domiciliu, servicii de asistență comunitară acoperitoare teritorial și în baza nevoilor de servicii identificate la nivel local. Această direcție de acțiune este în acord cu principiul prevenției susținut de cadrul legal actual în domeniul asistenței sociale, care presupune acordarea cu prioritate a îngrijirii în comunitate (la domiciliu și în centrele de zi), pentru prevenirea agravării situației de dependență și, implicit, prevenirea instituționalizării. În acest sens, reforma îngrijirii de lungă durată a persoanelor vârstnice este susținută în cadrul PNRR prin investiția 4 - Crearea unei rețele de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice.

Legea nr. 335/13.12.2022 pentru modificarea Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice sprijină punerea în aplicare a Strategiei naționale privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă prin reglementarea unor elemente de reformă propuse în Strategie, prin stabilirea responsabilităților atribuite autorităților locale și centrale în ceea ce privește asistența socială a persoanelor vârstnice, precum și mecanismul de finanțare a asistenței sociale a persoanelor vârstnice, inclusiv stabilirea unei surse stabile de finanțare de la bugetul de stat pentru serviciile comunitare de îngrijire de lungă durată a persoanelor vârstnice (centrele de zi de asistență și recuperare și unitățile de îngrijire la domiciliu), precum și pentru sprijinirea îngrijirii informale a persoanelor vârstnice.

Astfel, începând cu anul 2023, din bugetul de stat, se alocă resurse, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată - în proporție de **cel puțin 30% din standardul minim de cost** aprobat prin

² Statisticile descriptive ale estimărilor pot fi consultate în Raportul privind maparea persoanelor vârstnice estimate cu nevoi de îngrijire de lungă durată, publicat pe site-ul MMSS la adresa:
http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/transparenta/anunturi/6730-20220929_raport-mapare-persoane-varstnice.

hotărâre a Guvernului, în completarea sumelor alocate din bugetul local, pe baza necesarului stabilit anual de MMSS, la elaborarea bugetului de stat și **pentru unitățile de îngrijire la domiciliu, centrele de zi de asistență și recuperare, precum și pentru susținerea îngrijirii informale**, în procent de cel puțin 30% din indemnizația prevăzută pentru îngrijitorul informal.

Finanțarea serviciilor sociale se face conform principiului „**resursa financiară urmează beneficiarul**”, în baza căruia alocația bugetară aferentă unui beneficiar de servicii sociale, prevăzută în planul de servicii sociale/planul de îngrijire și asistență, se transferă furnizorului de servicii sociale cu care beneficiarul/reprezentantul legal a încheiat un contract de servicii sociale. Estimarea necesarului de fonduri de la bugetul de stat se realizează cu respectarea prevederilor art.134 alin.(2) din Legea asistenței sociale nr.292/2011 cu modificările și completările ulterioare.

Alte elemente de reformă au fost adoptate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr.2143/17.11.2022 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului muncii și justiției sociale nr.29/2019 pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și a serviciilor acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinele sociale, respectiv:

- a) Completarea standardelor minime de calitate cu prevederi care să asigure posibilitatea prestării unei palete mai largi de activități/servicii sociale, în funcție de nevoi, astfel:
 - fie în cadrul centrului de servicii sociale;
 - fie prin organizarea acestora ca centre multifuncționale/complexuri de servicii;
 - fie prin încheierea de contracte de parteneriat și de servicii sociale între centrele aparținând aceluiași furnizor sau între furnizori de servicii sociale, respectiv funcționarea serviciilor în rețea.
- b) completarea standardelor minime de calitate aplicabile centrelor de zi de asistență și recuperare, cu precizarea expresă a serviciilor de îngrijire personală a persoanelor vârstnice dependente și cu detalii privind activitățile de recuperare/reabilitare funcțională;
- c) completarea Modulului „Îngrijirea, supravegherea și menținerea sănătății” cu servicii de îngrijire personală la domiciliu, prin echipe mobile proprii, sau în baza contractelor de parteneriat cu alți furnizori de servicii sociale, pentru persoanele vârstnice dependente care nu se pot deplasa la centru; posibilitatea asigurării serviciilor de supraveghere de noapte pentru persoanele vârstnice dependente, la domiciliul acestora, ca serviciu de tip respiro pentru persoanele care asigură îngrijirea persoanelor vârstnice.
- d) completarea instrumentelor și procedurilor de lucru specifice procesului de acordare a serviciilor sociale cu proceduri de colaborare în vederea asigurării managementului de caz;
- e) completarea standardelor minime de calitate pentru serviciile de îngrijire la domiciliu cu posibilitatea acordării altor servicii de suport, cum ar fi: posibilitatea achiziționării/închirierii unor dispozitive electronice pentru a putea apela serviciul social, premergătoare, scaune cu roțile etc; sesizarea necesității realizării unor lucrări de adaptare a locuinței care pot facilita menținerea beneficiarului la domiciliul propriu; servicii de

îngrijiri medicale pentru persoanele vârstnice, kinetoterapie, terapii de recuperare fizică/psihică/mentală, activități terapeutice și ocupaționale etc.

Investiția I4. Crearea unei rețele de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice

Obiectiv general

Obiectivul general al investiției este de a oferi acces la servicii de îngrijire pe termen lung de calitate pentru persoanele în vârstă prin intermediul unei rețele de centre de zi de asistență și reabilitare. Investiția va permite punerea în funcțiune a unei rețele de 71 de centre de servicii de zi care vor oferi asistență socială și servicii de reabilitare, iar fiecare va avea cel puțin o echipă mobilă care va furniza servicii de îngrijire personală la domiciliu pentru persoanele vârstnice dependente care nu se pot deplasa la centru.

Rețeaua de centre se va dezvolta în baza cartografierii la nivel de comunitate a persoanelor vârstnice cu nevoi de îngrijire, realizată în cadrul studiului de fundamentare aferent Strategiei naționale privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă 2023-2030.

Prin investiția I4 vor fi susținute acele inițiative locale care conduc la dezvoltarea rețelei comunitare de servicii de îngrijire pe termen lung pentru persoanele vârstnice dependente, prin înființarea serviciilor nerezidențiale (centre de zi de asistență și recuperare și servicii de îngrijire la domiciliu) și întărirea capacității administrative a serviciilor publice de asistență socială de a asigura managementul de caz, astfel încât persoanele vârstnice să trăiască la ei acasă cât mai mult timp posibil, pe măsură ce îmbătrânesc, să fie prevenită agravarea situației de dependență și instituționalizarea acestora.

Principiile aplicabile programului de finanțare sunt:

- a) orientarea resurselor către nevoile și cererile exprimate de autoritățile administrației publice locale;
- b) responsabilizarea autorităților administrației publice locale în asumarea atribuțiilor specifice de asigurare a serviciilor comunitare de îngrijire pentru persoanele vârstnice dependente, prin dezvoltarea de infrastructură socială destinată centrelor de zi de asistență și recuperare și a unităților de îngrijire la domiciliu, prin asigurarea resurselor financiare locale pentru funcționarea acestora după finalizarea implementării proiectului și accesarea surselor de finanțare prevăzute de legislația în vigoare;
- c) încurajarea contractării serviciilor sociale cu furnizorii privați și a parteneriatului public-public, public-privat;
- d) încurajarea asocierii între unitățile administrativ-teritoriale pentru înființarea și cofinanțarea serviciilor sociale;
- e) sustenabilitatea în timp a proiectelor realizate și adaptarea acestora la nevoi similare în funcție de evoluția comunității;
- f) competiție în finanțarea proiectelor (cererile de finanțare sunt supuse procedurilor de selecție și evaluare);
- g) transparență și răspundere în gestionarea bugetului propriu.

Programul de investiții se adresează autorităților administrației publice locale care pot depune cereri de finanțare singure sau în parteneriat cu alți furnizori publici sau privați de servicii sociale, în procedură competitivă și transparentă.

Construcțiile finanțate în cadrul acestui program de investiții vor respecta standardele NZEB și vor asigura spațiul necesar funcționării următoarelor categorii de servicii sociale prevăzute în Nomenclatorul serviciilor sociale aprobat prin HG nr. 867/2015 cu modificările și completările ulterioare: „**8810 CZ-V-I centre de zi de asistență și recuperare**” cu echipe mobile de îngrijire la domiciliu sau în complementaritate cu servicii de tip „**8810 ID-I Unitate de îngrijire la domiciliu**”, având o capacitate de cca. 50 de beneficiari zilnici pentru serviciile de zi de asistență și recuperare și pentru cca. 25 de beneficiari zilnici pentru serviciile de îngrijire la domiciliu.

Cele 71 de centre vor asigura accesul la servicii de îngrijire unui număr estimativ de 5325 de persoane vârstnice (3550 de beneficiari ai serviciilor de zi de asistență și recuperare și 1775 de beneficiari ai serviciilor de îngrijire la domiciliu).

Beneficiarii prioritari ai acestor centre sunt persoanele vârstnice vulnerabile pentru care serviciul public de asistență socială a prevăzut dreptul la servicii sociale ca măsură de asistență socială, în conformitate cu prevederile Legii nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Conform legii, **persoana vârstnică beneficiară de asistență socială** este persoana care a împlinit vârsta de pensionare și se regăsește în una din următoarele situații:

- a) nu are familie sau nu se află în întreținerea unei sau unor persoane obligate la aceasta, potrivit dispozițiilor legale în vigoare;
- b) nu are locuință și nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii;
- c) nu realizează venituri proprii sau acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea îngrijirii necesare;
- d) nu se poate gospodări singură sau necesită îngrijire specializată;
- e) se află în imposibilitatea de a-și asigura nevoile sociomedicale, datorită bolii ori stării fizice sau psihice.

Obiective specifice

1. Construirea (inclusiv prin reabilitarea, modernizarea, extinderea de construcții), echiparea/dotarea și punerea în funcțiune a 71 de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice (cod 8810CZ-V-I), în complementaritate cu servicii de îngrijire la domiciliu asigurate prin echipe mobile proprii sau prin unități de îngrijire la domiciliu (cod 8810ID-I), conform standardelor minime de calitate aprobate prin Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr.29/2019, cu modificările și completările ulterioare.

2. Sprijinirea autorităților publice locale pentru operaționalizarea centrelor de zi nou înființate și acordarea de servicii de îngrijire adaptate nevoilor persoanelor vârstnice vulnerabile identificate în comunitate, cu respectarea legislației în vigoare la data furnizării serviciilor sociale.

1.2 Tipul apelului de proiecte, durata, modalitatea și perioada de depunere a propunerilor de proiecte

Tipul apelului

Apelul de proiecte **PNRR/2023/C13/MMSS/I4. Centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice**. Acest apel se referă la construirea, echiparea, operaționalizarea și funcționarea a 71 de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice, este de tip competitiv, deschis tuturor autorităților administrației publice locale care îndeplinesc condițiile de eligibilitate și care pot depune cereri de finanțare singure sau în parteneriat cu alți furnizori publici sau privați de servicii sociale.

O cerere de finanțare depusă în cadrul prezentului apel poate viza un singur obiectiv de investiții, respectiv construirea/reabilitarea/modernizarea/extinderea unei construcții în care vor funcționa categoriile de servicii sociale menționate în prezentul ghid (centru de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice și unitate de îngrijiri la domiciliu pentru persoane vârstnice).

Modalitatea de depunere

Proiectele vor fi depuse electronic prin intermediul platformei web <https://proiecte.pnrr.gov.ro>. În situația unor eventuale disfuncționalități ale platformei web, instrucțiunile privind utilizarea unor modalități alternative de depunere vor fi publicate pe pagina de internet a MMSS: www.mmuncii.ro

Atât formularul cererii de finanțare, cât și anexele acesteia, precum și răspunsurile la solicitările de clarificări se vor depune exclusiv prin platforma electronică, conform Manualului de utilizare a platformei pus la dispoziție de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene. Manualul de utilizare este publicat pe pagina internet a MMSS odată cu prezentul Ghid al Solicitantului.

Depunerea cererilor de finanțare și a anexelor/documentelor în platformă se realizează doar în intervalele de depunere menționate la secțiunea următoare. Nu se pot transmite cereri de finanțare în afara perioadei de depunere, aplicația blocând înregistrarea acestora.

Toate documentele depuse în sistemul informatic vor fi semnate cu semnătură electronică calificată de către persoana desemnată în acest scop, care poate fi reprezentantul legal al UAT-ului sau o persoană împuternicită de către acesta, după caz.

Detalii privind procedura de depunere și modul de completare a cererilor de finanțare sunt prezentate în secțiunea 4 din prezentul ghid.

Apelul de proiecte este cu depunere continuă, cu încadrare în termenul limită de depunere a cererilor de finanțare. Se respectă principiul „primul depus, primul evaluat”.

Perioada de depunere a propunerilor de proiecte/cererilor de finanțare:

- Data estimată lansare apel de proiecte: 06.06 2023
 - Data și ora de începere a depunerii de proiecte: 06 iunie 2023, ora 10.00
 - Data și ora de închidere a depunerii de proiecte: 18 iulie 2023, ora 23.59
- Calendar estimat apel:
- a) Evaluare: 06.iunie - 31 iulie 2023
 - b) Contractare: 18 iulie - 31 august 2023
 - c) Implementare: 1 septembrie 2023 - 30 iunie 2026

Termenele prevăzute pot fi prelungite în anumite circumstanțe obiective și justificate.

1.3 Activitățile eligibile

În cadrul prezentului apel de proiecte, se acordă finanțare pentru următoarele acțiuni:

- Construcția (inclusiv reabilitarea, modernizarea, extinderea, dacă e cazul) unei clădiri pentru înființarea de servicii sociale de tip centru de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice (cod 8810CZ-V-I), în complementaritate cu servicii de îngrijire la domiciliu asigurate prin echipe mobile proprii sau prin unități de îngrijire la domiciliu (cod 8810ID-I) pentru persoanele vârstnice;
- echiparea/dotarea clădirii și a serviciilor sociale nou create,
- operaționalizarea și susținerea funcționării serviciilor sociale nou create după finalizarea investiției pentru o perioadă de minim 1 lună, dar fără a depăși 30 iunie 2026.
- acordarea serviciilor sociale prin centrele înființate în cadrul programului;

Categoriile de activități eligibile pentru finanțare în cadrul prezentului apel pot fi:

- a) Lucrări de amenajare a terenului pentru pregătirea amplasamentului, amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor, precum plantare de copaci și reamenajarea spațiilor verzi;
- b) Lucrări pentru asigurarea utilităților necesare funcționării obiectivului (alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, telecomunicații) care se execută pe amplasamentul obiectivului de investiție delimitat din punct de vedere juridic, precum și lucrări de racordare la rețelele de utilități);
- c) Lucrări de proiectare și asistență tehnică (studii de teren, documentații-suport și cheltuieli pentru obținerea de avize, acorduri, autorizații, expertizare tehnică, certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor, proiectare și inginerie, etc.);

- d) Lucrări de construcții (inclusiv lucrări de reabilitare, modernizare, extindere a unor construcții existente), utilități generale și instalații aferente construcțiilor, necesare pentru înființarea unui centru de zi de asistență și recuperare cu echipă mobilă de îngrijire la domiciliu sau în complementaritate cu o unitate de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, cu respectarea cerințelor minime tehnice și funcționale prevăzute în Anexa nr. 3 la prezentul ghid;
- e) Dotări cu bunuri, mobilier, echipamente de specialitate, echipamente IT, aparatură electrocasnică, vehicule de transport pentru serviciile de îngrijire la domiciliu, materiale necesare pentru asigurarea funcționalităților și specificațiilor din standardele minime de calitate prevăzute în Ordinul MMSS nr. 29/2019, anexele 6 și 8, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv dotări exterioare (bănci, coșuri de gunoi, pergole, etc.);
- f) Susținerea funcționării serviciilor sociale nou înființate, în funcție de bugetul disponibil rămas după finalizarea construcției, dar fără a depăși data de **30 iunie 2026**, cu respectarea legislației specifice în vigoare la data obținerii licenței de funcționare.

Construcțiile finanțate în cadrul acestui program de investiții vor asigura spațiul necesar funcționării următoarelor categorii de servicii sociale prevăzute în Nomenclatorul serviciilor sociale aprobat prin HG nr. 867/2015 cu modificările și completările ulterioare: **„8810 CZ-V-I centre de zi de asistență și recuperare” cu echipe mobile de îngrijire la domiciliu** sau în complementaritate cu servicii de tip **„8810 ID-I Unitate de îngrijire la domiciliu”**, având o capacitate de cca **50 de beneficiari zilnici** pentru serviciile de zi de asistență și recuperare și pentru cca. **25 de beneficiari zilnici** pentru serviciile de îngrijire la domiciliu.

La proiectarea construcțiilor se vor respecta toate caracteristicile tehnice și funcționale specificate în Anexa 3, inclusiv prevederile existente în standardele minime de calitate aplicabile celor două tipuri de servicii sociale, aprobate prin Ordinul MMSS nr. 29/2019 cu modificările și completările ulterioare și normativul privind adaptarea clădirilor civile și spațiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu handicap NP 051-2012 Revizuire NP 051/2000 aprobat prin ordinul MDRAP nr. 189/2013.

Totodată, construcțiile vor respecta cel puțin standardul NZEB³, respectiv clădiri cu consum de energie aproape zero eficiente, practice și concepute în acord cu prevederile Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 și ale Legii nr.372/2005 republicată la data de 23 septembrie 2020, privind performanța energetică a clădirilor.

Serviciile sociale dezvoltate în cadrul prezentului apel vor respecta standardele minime de calitate în vigoare, respectiv prevederile Ordinului ministrului muncii și justiției sociale nr. 29/2019, cu modificările și completările ulterioare (precum Ordinul MMSS nr. 2143/2022) - Anexa 6 (Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale acordate în comunitate, organizate

³ O clădire cu consum de energie aproape egal cu zero (nZEB - *nearly Zero-Energy Building*) este clădirea cu o performanță energetică foarte ridicată, la care necesarul de energie din surse convenționale este aproape egal cu zero sau este foarte scăzut și este acoperit, în cea mai mare măsură, cu energie din surse regenerabile, inclusiv cu energie din surse regenerabile produsă la fața locului sau în apropiere

ca centre de zi destinate persoanelor adulte, aplicabile pentru următoarele categorii de servicii sociale: Centre de zi de asistență și recuperare, cod 8810 CZ-V-I) și Anexa 8 (Standardele minime de calitate pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu pentru persoane vârstnice, cod 8810ID-I).

Centrele de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice sunt servicii sociale de zi, cu sau fără personalitate juridică, finanțate integral din bugetul local, înființate și organizate potrivit dispozițiilor Legii nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, cu modificările și completările ulterioare.

Serviciile comunitare asigurate persoanelor vârstnice în centrele de zi de asistență și recuperare sunt, după caz:

- a) servicii de îngrijire personală, respectiv, ajutorul acordat pentru îndeplinirea activităților uzuale ale vieții zilnice privește două categorii de activități, inclusiv la domiciliu, pentru persoanele care nu se pot deplasa la centru;
 - activități de bază ale vieții zilnice, în principal: asigurarea igienei corporale, îmbrăcare și dezbrăcare, hrănire și hidratare, asigurarea igienei eliminărilor, transfer și mobilizare, deplasare în interior, comunicare;
 - activități instrumentale ale vieții zilnice, în principal: prepararea hranei, efectuarea de cumpărături, activități de menaj și spălătorie, facilitarea deplasării în exterior și însoțire, activități de administrare și gestionare a bunurilor, acompaniere și socializare;
- b) servicii de recuperare/reabilitare: kinetoterapie, fizioterapie, gimnastică medicală, terapie ocupațională, psihoterapie, psihopedagogie, logopedie podologie și altele asemenea;
- c) consiliere psihosocială și informare, consiliere juridică, socializare și petrecere a timpului liber, organizare și implicare în activități comunitare și culturale, asistență și suport pentru familia persoanei vârstnice, suport pentru realizarea activităților administrative și gestiunea bunurilor;
- d) linie telefonică de urgență;
- e) acordare de alimente, ajutoare materiale;
- f) servicii medicale primare și de specialitate.

În cadrul centrelor de zi se asigură și servicii de îngrijire personală la domiciliu asigurate prin echipe mobile de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice dependente care nu se pot deplasa la centru. De asemenea, centrele de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice pot asigura servicii de supraveghere de noapte pentru persoanele vârstnice dependente, la domiciliul acestora, ca serviciu de tip respiro pentru persoanele care asigură îngrijirea persoanelor vârstnice.⁴

Serviciile comunitare asigurate persoanelor vârstnice la domiciliu⁵ sunt:

⁴ Conform standardului minim de calitate pentru centrul de zi de asistență și recuperare, anexa 6 la Ordinul nr. 29/2019, cu modificările și completările ulterioare

⁵ Conform prevederilor Legii 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, cu modificările și completările ulterioare;

- **servicii de îngrijire personală** respectiv, ajutorul acordat pentru îndeplinirea activităților uzuale ale vieții zilnice (asigurarea igienei corporale, îmbrăcare și dezbrăcare, hrănire și hidratare, asigurarea igienei eliminărilor, transfer și mobilizare, deplasare în interior, comunicare; prepararea hranei, efectuarea de cumpărături, activități de menaj și spălătorie, facilitarea deplasării în exterior și însoțire, activități de administrare și gestionare a bunurilor, acompaniere și socializare.
- **servicii de reabilitare și adaptare a ambientului:** mici amenajări, reparații și altele asemenea;
- **alte servicii de recuperare/reabilitare:** kinetoterapie, fizioterapie, gimnastică medicală, terapie ocupațională, psihoterapie, psihopedagogie, logopedie podologie și altele asemenea.
- **servicii medicale**, sub forma consultațiilor și îngrijirilor medicale la domiciliu sau în instituții de sănătate, consultații și îngrijiri stomatologice, administrarea de medicamente, acordarea de materiale sanitare și de dispozitive medicale.

Serviciile sociale dezvoltate în cadrul prezentului apel vor fi furnizate prioritar persoanelor pentru care serviciul public de asistență socială a prevăzut dreptul la servicii sociale ca măsură de asistență socială, în conformitate cu prevederile Legii nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Regulamentele de organizare și funcționare ale acestor servicii sociale vor fi elaborate cu respectarea următoarelor cerințe:

- Criteriile de selecție ale beneficiarilor vor specifica obligația asigurării cu prioritate a serviciilor sociale adresate persoanelor pentru care serviciul public de asistență socială a prevăzut dreptul la servicii sociale ca măsură de asistență socială, în conformitate cu prevederile Legii nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- implementarea managementului de caz pentru persoana vârstnică dependentă care beneficiază de îngrijire pe termen lung;
- organizarea de echipe mobile care acordă serviciile la domiciliu pentru persoanele care nu se pot deplasa la centru sau funcționarea centrului de zi complementar cu o unitate de îngrijire la domiciliu.

1.4 Solicitanți eligibili

Solicitanții eligibili pentru proiectele depuse în cadrul acestui apel sunt:

- a) **unitățile administrativ-teritoriale (municipii, orașe, comune, județe)** și subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor - **sectoarele municipiului București** definite conform OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare și constituite potrivit Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României, republicată;
- b) **servicii publice de asistență socială;**

- c) **asociații de dezvoltare intercomunitară**⁶ înființate de autorități ale administrației publice locale aflate în proximitate, care furnizează în comun serviciul public de asistență socială.

Pentru acest apel de proiecte sunt eligibile toate unitățile administrativ-teritoriale (comune, orașe, municipii, județe) în care au fost identificate persoane 65+ ani cu nevoi de îngrijire, conform mapării⁷ la nivel de unitate administrativ-teritorială realizată în procesul de fundamentare a *Strategiei de îngrijire de lungă durată și îmbătrânire activă pentru perioada 2023-2030*, aprobată prin HG nr.1492/14.12.2022, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor - sectoarele Municipiului București, precum și structuri asociative (ADI) înființate de către autoritățile administrației publice locale din aceste UAT-uri pentru a furniza în comun serviciul public de asistență socială, în condițiile respectării criteriilor de eligibilitate detaliate în secțiunea următoare.

Lista UAT-urilor eligibile pentru finanțare este prezentată în Anexa 2.

În cazul județelor, eligibilitatea solicitantului se va stabili în funcție de UAT-ul de bază (comună, oraș, municipiu) în care se propune construcția centrului de zi.

În cazul subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor - sectoarele Municipiului București, eligibilitatea solicitantului se va verifica în funcție de nevoia înregistrată la nivelul Municipiului București și a infrastructurii sociale de la nivelul sectoarelor acestuia.

În cazul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară (ADI), eligibilitatea solicitantului se va evalua în funcție de situația unităților administrativ-teritoriale componente.

Solicitantul finanțării poate depune cererea de finanțare singur sau în parteneriat cu unul sau mai mulți furnizori publici și/sau privați de servicii sociale.

Solicitanții cererilor de finanțare/proiectelor depuse în cadrul apelului de proiecte trebuie să facă dovada capacității de a îndeplini atribuțiile legale de identificare, evaluare, acordare a dreptului de asistență socială pentru persoanele vulnerabile din comunitatea reprezentată, referire către serviciile sociale și asigurarea managementului de caz pentru beneficiarii de servicii sociale, prin serviciul public de asistență socială (SPAS) acreditat ca furnizor de servicii sociale, conform legii.

⁶ În conformitate cu prevederile Legii nr. 215/2001 republicată, cu modificările și completările ulterioare

⁷ Maparea a fost realizată de către Banca Mondială în baza Acordului de prestări servicii rambursabile (P178551/28.02.2022) încheiat între MMSS și Banca Mondială (BM) pentru sprijinirea reformelor sociale incluse în PNRR, pentru a sprijini pregătirea strategiei naționale privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă pentru persoanele vârstnice din România pentru perioada 2023-2030. Scopul acestei mapări a fost de a identifica numărul estimativ de persoane vârstnice 65+ cu nevoi diferite de îngrijire de lungă durată (nevoi de îngrijire minore, majore sau severe) la nivel de comunitate (comună, oraș, municipiu) și județ. Raportul privind maparea persoanelor vârstnice estimate cu nevoi de ILD este disponibil la adresa:

http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/transparenta/anunturi/6730-20220929_raport-mapare-persoane-varstnice

Prin urmare, solicitantul finanțării trebuie să dețină certificat de acreditare⁸ ca furnizor de servicii sociale sau să facă dovada acreditării până cel târziu la data semnării contractului de finanțare. Solicitantul de tip UAT poate face dovada acreditării ca furnizor de servicii sociale și prin certificatul de acreditare deținut de structura internă de specialitate, respectiv serviciul public de asistență socială din cadrul UAT.

Serviciile sociale (centre de zi de asistență și recuperare și servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice) finanțate în cadrul prezentului apel, pot fi înființate și prestate de către solicitantul finanțării, prin serviciul public de asistență socială din structura solicitantului sau prestate de către partenerul/partenerii cu care acesta a semnat acordul de parteneriat, în condițiile îndeplinirii prevederilor legale în vigoare în domeniul asigurării calității serviciilor sociale. În funcție de cele stabilite în acordul de parteneriat, furnizorul care va presta serviciile sociale are obligația obținerii licenței de funcționare și prestării serviciilor sociale înainte de încheierea perioadei de derulare a proiectului.

Serviciile sociale care vor fi acordate în cadrul acestor centre trebuie să obțină licența de funcționare cel târziu până la data de 1 mai 2026.

Partenerii eligibili sunt:

- a. **furnizori de servicii sociale publici, acreditați în condițiile legii:** unități administrativ-teritoriale (UAT), prin serviciile publice de asistență socială (altele decât cele aflate în subordinea UAT-ului solicitant)
- b. **furnizori de servicii sociale de drept privat, fără scop lucrativ, acreditați în condițiile legii:** organizațiile neguvernamentale și cultele recunoscute de lege, care furnizează servicii sociale adresate persoanelor vârstnice.

În cazul depunerii unui proiect în parteneriat, nu există restricții cu privire la numărul partenerilor.

Pentru constituirea parteneriatelor se încheie un Acord de parteneriat, în scopul implementării proiectului și asigurării sustenabilității rezultatelor acestuia - conform modelului din Anexa 1 - Model C.

În cadrul prezentului apel de proiecte, selecția partenerilor, indiferent de categoria acestora (public sau privat) se va realiza prin aplicarea unei proceduri competitive și transparente.

În conformitate cu art.28 din OUG nr.124/2021 și art. 24, alin.(7) și (8) din HG nr. 209/2022 entitățile finanțate din fonduri publice pot stabili parteneriate cu alte entități din sectorul privat, numai prin aplicarea unei proceduri de selecție a acestora, în urma unui anunț public,

⁸ Acreditarea ca furnizor de servicii sociale se va realiza în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare și ale HG nr. 118/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii 197/2012

care respectă cel puțin, principiile transparenței, tratamentului egal, nediscriminării și utilizării eficiente a fondurilor publice.

Solicitantul trebuie să facă dovada aplicării unei proceduri de selecție publică a partenerilor care respectă, cel puțin, principiile transparenței, tratamentului egal, competitivității, nediscriminării și utilizării eficiente a fondurilor publice.

În cadrul prezentului apel de proiecte nu se acceptă parteneriate încheiate între UAT și serviciul public de asistență socială aflat în subordine.

Pot fi încheiate parteneriate între UAT-uri de proximitate în scopul furnizării serviciilor sociale dezvoltate în cadrul proiectului către persoanele vulnerabile din UAT-urile partenere care se încadrează în categoria de beneficiari eligibili conform prevederilor din prezentul ghid, respectiv, au obținut dreptul la servicii sociale ca măsură de asistență socială potrivit prevederilor Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, cu modificările și completările ulterioare.

Acreditarea drept furnizor de servicii sociale, obținută în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, și ale HG nr. 118 din 2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii 197/2012, cu modificările și completările ulterioare, este obligatorie pentru parteneri în momentul depunerii cererii de finanțare și se dovedește prin certificatul de acreditare.

Finanțarea programului va fi condiționată de prezentarea hotărârii consiliului local/județean în vederea asigurării sustenabilității serviciilor înființate pe o perioadă de **minimum 5 ani**.

Eligibilitatea solicitantului:

Solicitanții trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele criterii de eligibilitate:

- a. UAT-ul reprezentat se regăsește în lista UAT-urilor în care s-au identificat persoane 65+ ani cu nevoi de îngrijire de lungă durată (Anexa 2 la ghid);
- b. să aibă calitatea de furnizor de servicii sociale acreditat în condițiile legii (demonstrat prin intermediul structurii de specialitate aflat în subordine - serviciul public de asistență socială) sau să se angajeze că va obține această calitate până la semnarea contractului de finanțare;
- c. să asigure terenul necesar pentru construirea centrului de servicii sociale în intravilan;
- d. să asigure sustenabilitatea serviciului social nou înființat, în nume propriu sau în parteneriat și să răspundă pentru respectarea perioadei de sustenabilitate timp de cel puțin 5 ani;
- e. să se angajeze că suportă toate cheltuielile neeligibile identificate în faza de elaborare sau în faza de implementare a proiectului;
- f. să se angajeze că suportă toate costurile suplimentare din fonduri proprii, în cazul în care, pe parcursul implementării proiectului, în vederea atingerii obiectivelor acestuia, se depășește bugetul proiectului;

- g. în situația unui parteneriat, să aibă încheiat un acord de parteneriat, semnat de reprezentanții legali ai solicitantului și partenerului/partenerilor, aprobat, după caz, prin hotărâre a consiliului județean/consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București/consiliul local/ organului de conducere al furnizorului privat de servicii sociale partener (asociație/fundație/cult recunoscut de lege). Acordul de parteneriat este completat conform Anexei 1 - model C la prezentul Ghid, care va fi asumat obligatoriu cu menționarea activităților din proiect la care participă partenerul/partenerii.

Criteriile de eligibilitate enumerate la lit. b)-g) sunt demonstrate prin documentele enumerate în secțiunea 4.

Eligibilitatea partenerului:

- a) să fie persoane juridice acreditate ca furnizori de servicii sociale, în condițiile legii;
- b) în cazul în care partenerul este furnizor privat de servicii sociale, să fie asociații, fundații sau culte recunoscute de lege, care desfășoară activități de asistență socială pentru persoane vârstnice.

Partenerii solicitanților participă la implementarea activităților proiectului, respectiv, activități legate de operaționalizarea (angajarea personalului, pregătirea documentațiilor de acreditare/licențiere a serviciilor, obținerea avizelor, etc.) și furnizarea de servicii sociale (servicii de asistență și recuperare, servicii de îngrijire la domiciliu; evaluarea și acordarea dreptului la servicii sociale ca măsură de asistență socială pentru populația vulnerabilă din comunitatea reprezentată) către beneficiarii de asistență socială în cadrul centrelor nou create, cu excepția managementului de proiect, care este responsabilitatea exclusivă a solicitantului.

1.5. Alocarea apelului de proiecte

1.5.1. Bugetul total

Valoarea totală a investiției este de 87.560.000 EUR fără TVA⁹, finanțat prin PNRR.
Valoarea totală în lei este de 433.360.708 RON fără TVA, la cursul de schimb 4.9493 RON/EUR (cursul InfoEuro pentru luna ianuarie 2023)

Taxa pe valoarea adăugată (TVA) nu este finanțată prin PNRR, dar este cheltuială eligibilă suportată de la bugetul de stat.

⁹ Taxa pe valoarea adăugată aferentă cheltuielilor eligibile este asigurată din bugetul de stat, fiind o cheltuială eligibilă nefinanțată prin PNRR, va fi evidențiată distinct în toate documentele elaborate de beneficiar

1.5.2. Valoarea minimă și maximă a finanțării alocate per proiect

Valoarea maximă care poate fi solicitată pentru un proiect (lucrări de construcții, renovare/reabilitare/extindere, dotări, operaționalizarea și acordarea serviciilor sociale este de **1.233.239 EURO/ 6.103.671,94 RON**, din care:

- pentru acordarea serviciilor sociale, suma minimă alocată este de **34.767 EUR / 172.071 lei** (suma necesară pentru acoperirea a cel puțin unei (1) luni de funcționare a centrului de zi cu o capacitate de 50 beneficiari și a serviciilor de îngrijire la domiciliu cu o capacitate de 25 beneficiari, conform standardelor de cost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 426/2020 cu modificările și completările ulterioare).

Sumele care vor depăși pragul sus-menționat vor fi asigurate de către beneficiar, fiind considerate neeligibile.

La stabilirea valorii maxime eligibile a proiectului se va avea în vedere cursul Infoeuro aferent lunii ianuarie 2023, respectiv 1 EURO = 4.9493 RON.

Sunt eligibile cheltuielile cu contractarea serviciilor de proiectare, construcție/reabilitare/modernizare/extindere, echipare și dotare a centrelor de zi de asistență și recuperare care includ componenta de îngrijire la domiciliu, cu respectarea legislației în vigoare și cerințele tehnice și funcționale ale obiectivului de investiții stabilite în Anexa 3 la ghid.

Cheltuielile aferente furnizării serviciilor sociale se vor deconta în baza standardului de cost aferent fiecărei categorii de serviciu social în parte, reglementat la momentul efectuării cheltuielilor¹⁰, în limita bugetului disponibil rămas după construcția și dotarea centrului de zi și unității de îngrijire la domiciliu, dar nu mai târziu de data de 30.06.2026.

Atenție:

Valoarea menționată pentru fiecare obiectiv de investiție reprezintă valoarea maximă ce se va acorda.

Orice sumă necesară implementării proiectului ce depășește această valoare va fi suportată din bugetul solicitantului.

Beneficiarii care nu finalizează proiectul în perioada de eligibilitate a cheltuielilor vor suporta din bugetul propriu sumele necesare finalizării proiectelor după această perioadă.

1.6. Indicatorii apelului de proiecte

Indicatorii investiției I4 fac obiectul monitorizării performanțelor programului și se referă la:

¹⁰ În prezent sunt în vigoare standardele de cost aprobate prin HG nr. 1253/2022 pentru modificarea HG nr. 426/2020 privind aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, Nr. 1023/20.10.2022

- centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice cu echipe mobile de îngrijire la domiciliu sau cu servicii complementare acordate de unități de îngrijire la domiciliu - 71

- număr de persoane vârstnice care beneficiază de serviciile celor 71 de centre (beneficiari unici): 5325 de persoane vârstnice (3550 de beneficiari ai serviciilor de zi de asistență și recuperare și 1775 de beneficiari ai serviciilor de îngrijire la domiciliu)

Categoriile de beneficiari eligibili sunt cele prevăzute în Legea nr. 17/2000 cu modificările și completările ulterioare, respectiv, persoanele vârstnice **beneficiare de asistență socială**, care au împlinit vârsta de pensionare și se regăsesc în una din următoarele situații:

- a) nu are familie sau nu se află în întreținerea unei sau unor persoane obligate la aceasta, potrivit dispozițiilor legale în vigoare;
- b) nu are locuință și nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii;
- c) nu realizează venituri proprii sau acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea îngrijirii necesare;
- d) nu se poate gospodări singură sau necesită îngrijire specializată;
- e) se află în imposibilitatea de a-și asigura nevoile sociomedicale, datorită bolii ori stării fizice sau psihice.

Acești indicatori contribuie la realizarea indicatorilor din Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale, respectiv: 1. Cheltuieli sociale totale pe funcții (%din PIB): protecție socială, asistență medicală, educație, îngrijire pe termen lung; 2. Acoperirea nevoilor de îngrijire pe termen lung.

Indicatorii de program vor fi preluați în cererea de finanțare, la nivel de proiect.

În cererea de finanțare vor fi prezentate următoarele informații:

Rezultate	Valoarea la începutul implementării proiectului	Valoarea la finalul implementării proiectului
Număr de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice construite NZEB, echipate și dotate	0	1
Număr de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice licențiate în urma finanțării	0	1
Număr de echipe mobile de îngrijire la domiciliu funcționale sau unități de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice licențiate în UAT în urma finanțării	0	1
Număr minim de persoane vârstnice care beneficiază de serviciile centrului de zi înființat prin proiect (beneficiari unici);	0	50
Număr minim de persoane vârstnice care beneficiază de servicii de îngrijire la domiciliu (beneficiari unici)	0	25

complementar centrului de zi/în cadrul centrului de zi înființat prin proiect;		
--	--	--

1.7. Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului va fi stabilit în directă corelare cu obiectivele și acțiunile specifice prevăzute în CID.

În cererea de finanțare, solicitantul menționează obiectivul general al priorității de investiții la care răspunde proiectul și obiectivele specifice ale proiectului.

Obiectivele trebuie să fie formulate clar, cuantificate și în strânsă corelare cu activitățile și rezultatele prevăzute a se realiza/obține. În general, obiectivele specifice sunt atinse ca urmare a realizării unei activități/set de activități (componente) din cadrul proiectului, în timp ce atingerea obiectivului general este o consecință a îndeplinirii obiectivelor specifice.

2. AJUTOR DE STAT

Serviciile publice destinate persoanelor vârstnice revin ca sarcină și co-responsabilitate socială, potrivit legislației în vigoare (conform Legii 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, cu modificările și completările ulterioare) autorităților publice centrale, județene și locale.

Solicitanții eligibili sunt autoritățile administrației publice locale care au atribuții privind asigurarea asistenței sociale persoanelor vulnerabile, respectiv unitățile administrativ-teritoriale la nivel de comună, oraș, municipiu, județ, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor - sectoarele municipiului București definite conform OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, structurile de specialitate din subordinea autorităților locale (serviciile publice de asistență socială) și structurile asociative ale autorităților publice locale sub forma asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, care, potrivit legii, pot furniza în comun un serviciu public de asistență socială.

Construirea serviciilor sociale de tip centre de zi de asistență și recuperare și unități de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice nu are drept scop sprijinirea unei activități economice, ci îmbunătățirea condițiilor de viață pentru persoanele vârstnice.

Punerea la dispoziție a serviciilor de asistență și suport se face gratuit sau la un cost care acoperă doar o fracție din costurile de funcționare și întreținere, prin urmare aceasta nu reprezintă o activitate economică iar măsura nu reprezintă ajutor de stat.

La nivelul prestatorilor lucrărilor de construcție, pentru a exclude elementele de natura ajutorului de stat, va fi organizată o procedură de licitație transparentă, deschisă, nediscriminatoare, astfel încât să fie plătit prețul pieței.

În cazul dotării și asigurarea funcționării centrelor de servicii, prestatorii de servicii vor fi aleși printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată.

Selecția partenerilor în cadrul proiectului se va realiza printr-o procedură competitivă și transparentă, indiferent de tipul parteneriatului.

În conformitate cu art.28 din OUG nr.124/2021 și art. 24, alin.(7) și (8) din HG nr. 209/2022 entitățile finanțate din fonduri publice pot stabili parteneriate cu alte entități din sectorul privat, numai prin aplicarea unei proceduri de selecție a acestora, în urma unui anunț public, care respectă cel puțin, principiile transparenței, tratamentului egal, nediscriminării și utilizării eficiente a fondurilor publice. Beneficiarul va depune dovada respectării procedurii de selecție a partenerului/partenerilor.

Serviciile publice de asistență socială, organizate la nivel județean și local, pot încheia convenții de parteneriat între ele, cu orice alți furnizori de servicii sociale și contracte de acordare a serviciilor sociale cu furnizorii de servicii sociale.

Contractul de acordare a serviciilor sociale cuprinde în mod obligatoriu serviciile oferite, natura și costurile acestora, drepturile și obligațiile părților, perioada și condițiile de furnizare, cu respectarea standardelor de calitate stabilite pentru fiecare tip de serviciu, precum și sancțiunile aplicate în condițiile unor servicii sociale de calitate necorespunzătoare. Modelul contractului este aprobat prin ordin al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr.71/2005.

În conformitate cu prevederile art. 42 alin.(2) și (3) și ale art. 141 din Legea asistenței sociale nr.292/2011, cu modificările și completările ulterioare, serviciile sociale pot deservi beneficiari din mai multe județe, caz în care înființarea, organizarea și finanțarea acestora au la bază un contract de parteneriat care se aprobă prin hotărâri ale consiliilor județene sau locale partenere. Și în cazul serviciilor sociale de interes local care se adresează beneficiarilor din mai multe comune, orașe și municipii din cadrul aceluiași județ ori sectoare ale municipiului București, iar contractele de parteneriat se aprobă prin hotărârile consiliilor locale partenere.

În conformitate cu prevederile art.11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021, în cazul proiectelor implementate în parteneriat, liderul de parteneriat, precum și partenerii acestuia cuprind în bugetele prevăzute la art. 9 și 10 din ordonanță, după caz, sumele aferente finanțării valorii corespunzătoare activității/activităților proprii din proiect, asumate potrivit prevederilor acordului de parteneriat, anexă la contractul/decizia/ordinul de finanțare.

După încheierea proiectelor și a perioadei de sustenabilitate a acestora, **serviciile sociale își vor menține scopul, iar clădirile vor rămâne în patrimoniul de stat.**

În cadrul prezentului apel de proiecte NU se aplică schema de ajutor de stat.

3. ELIGIBILITATEA CHELTUIELILOR

3.1. Baza legală pentru stabilirea eligibilității cheltuielilor:

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 124 din 13 decembrie 2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.
- Hotărârea Guvernului nr. 209/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

O cheltuială este eligibilă pentru finanțare din PNRR, dacă îndeplinește, cumulativ, următoarele criterii:

1. Să fie în conformitate cu prevederile Planului Național de Redresare și Reziliență, Componenta C13, Investiția I4;
2. Să fie angajată de către beneficiar și plătită de aceasta în condițiile legii, cu respectarea perioadei de implementare stabilite prin contractul de finanțare;
Sunt eligibile cheltuielile pentru elaborarea documentației tehnico-economice pentru obiectivul nou de investiții realizate cu cel mult un an anterior datei de lansare a prezentului apel de proiecte.
3. Să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată, precum și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate.
4. Să fie cuprinsă în contractul de finanțare și să fie în conformitate cu prevederile acestuia;
5. Să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
6. Să nu fie contrară prevederilor dreptului aplicabil al Uniunii Europene sau legislației naționale care vizează aplicarea dreptului relevant al Uniunii, în privința eligibilității, regularității, gestiunii sau controlului operațiunilor și cheltuielilor, precum și în ceea ce privește regimul achizițiilor publice;
7. Să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului.

3.2. Categoriile de cheltuieli eligibile aplicabile proiectului:

Cap. 1 Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului

1.1. Amenajarea terenului

Cheltuieli efectuate la începutul lucrărilor pentru pregătirea amplasamentului și care constau în demolări, demontări, dezafectări, defrișări, evacuări materiale rezultate, devieri rețele de utilități din amplasament, sistematizări pe verticală, drenaje, equismente.

1.2. Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială.

Se includ cheltuieli efectuate pentru lucrări și acțiuni de protecția mediului și aducerea la starea inițială, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor, precum plantare de copaci și reamenajarea spațiilor verzi.

1.3. Cheltuieli pentru relocarea/protecția utilităților (devieri rețele de utilități din amplasament).

Cap. 2 Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului

Cheltuielile eligibile pentru asigurarea utilităților necesare funcționării obiectivului de investiție includ cheltuielile precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, telecomunicații, care se execută pe amplasamentul obiectivului de investiție delimitat din punct de vedere juridic, precum și cheltuielile aferente racordării la rețelele de utilități.

CAP.3 Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică

Sunt eligibile cumulativ, în limita maximă a 10% din valoarea cheltuielilor eligibile finanțate în cadrul capitolului 4 „Cheltuieli pentru investiția de bază” și detaliate după cum urmează:

3.1. Studii de teren

Se cuprind cheltuielile pentru studii geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrametrice, topografice și de stabilitate ale terenului pe care se amplasează obiectivul de investiție.

3.2. Documentații-suport și cheltuieli pentru obținerea de avize, acorduri, autorizații

Se includ cheltuielile pentru:

- a) obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism;
- b) obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construire/desființare;

c) obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și bransamente la rețele publice de apă, canalizare, gaze, termoficare, energie electrică, telefonie etc.;

d) întocmirea documentației, obținerea numărului cadastral provizoriu și înregistrarea terenului în cartea funciară;

e) obținerea acordului de mediu;

f) alte avize, acorduri și autorizații.

3.3. Expertizare tehnică a construcțiilor existente, a structurilor și/sau, după caz, a proiectelor tehnice, inclusiv întocmirea de către expertul tehnic a raportului de expertiză tehnică

3.4. Certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor

3.5. Proiectare și inginerie

Se includ cheltuielile pentru elaborarea fazelor de proiectare (SF/DALI, proiect tehnic și detalii de execuție), pentru plata verificării tehnice a proiectării, precum și pentru elaborarea documentațiilor necesare obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor aferente obiectivului de investiție (documentații ce stau la baza emiterii avizelor și acordurilor impuse prin certificatul de urbanism, documentații urbanistice, studii de impact, studii/expertize de amplasament, etc).

Pentru lucrările de intervenții la construcții existente sau pentru continuarea lucrărilor la obiective începute și neterminate, se includ cheltuielile efectuate pentru expertizarea tehnică a clădirilor ce fac obiectul investiției.

Cheltuieli pentru imobil: - cheltuieli pentru lucrări de construcție imobil (clădire) la standardele nZEB.

3.6. Consultanță

Se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru plata serviciilor de audit financiar.

3.7. Asistență tehnică

Se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru: a) asistență tehnică din partea proiectantului pe perioada de execuție a lucrărilor (în cazul în care aceasta nu intră în tarifarea proiectului); b) plata diriginților de șantier, autorizați conform prevederilor legale pentru verificarea execuției lucrărilor de construcții și instalații.

CAP. 4 Cheltuieli pentru investiția de bază

4.1. Construcții și instalații

Se cuprind cheltuielile aferente execuției tuturor obiectelor cuprinse în obiectivul de investiție:

- Cheltuieli pentru lucrări de construcție/reabilitare/modernizare/extindere clădiri, construcții speciale (locuri de parcare aferente și necesare derulării activității infrastructurii sociale, locuri

de parcare destinate persoanelor cu dizabilități, în incinta obiectului proiectului, împrejmuire, alei/cale de acces care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic al proiectului);

- Cheltuieli pentru utilitățile generale ale obiectivului, instalații aferente construcțiilor, precum instalații electrice, sanitare, de alimentare cu gaze naturale, alimentare cu apă, canalizare, instalații de încălzire, ventilare, climatizare, instalații pentru valorificarea surselor neconvenționale de energie, P.S.I., siguranță la foc, antiefracție, telecomunicații și alte tipuri de instalații impuse de destinația obiectivului.

Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de construcție, iar delimitarea obiectelor se face de către proiectant. Serviciul social va dispune de toate spațiile, potrivit standardelor minime de calitate aplicabile, aprobate prin Ordinul nr. 29/2019 cu modificările și completările ulterioare (de exemplu, fără a se limita: săli de activități colective, cabinete de consiliere, sală de servire a mesei etc.).

4.2 Definirea termenilor pentru categoria de lucrări /activități efectuate

Denumire categorie de lucrări/activități	Definire categorie de lucrări/activități
Lucrări de construcție	Lucrări fizice exprimate cantitativ, calitativ și valoric realizate pe un amplasament în vederea edificării unei noi construcții
Lucrări de reabilitare	Lucrări fizice exprimate cantitativ, calitativ și valoric, pentru readucerea acestora la nivelul tehnic prevăzut de reglementările tehnice în vigoare, pentru categoria de încadrare a lor
Lucrări de modernizare	Lucrări fizice exprimate cantitativ, calitativ și valoric, pentru ridicarea nivelului performanțelor prevăzute inițial
Lucrări de extindere	Lucrări asupra unor clădiri, realizate atât pe verticală, prin construirea de etaje noi, mansarde, cât și pe orizontală prin construirea unui corp anexă în continuarea clădirii existente sau pe același amplasament, care să fie legat structural și/sau funcțional de clădirea existentă.
Activități de dotare	Achiziționarea de obiecte de inventar și/sau mijloace fixe necesare prestării serviciului social

4.3. Dotări

Se cuprind cheltuielile pentru:

a) achiziționarea de bunuri pentru dotarea infrastructurii serviciilor sociale precum: dotări P.S.I., dotări de uz gospodăresc, dotări privind protecția muncii; alte dotări specifice (iluminare artificială; rampe de acces, planuri înclinate, mână curentă, pavaj tactil, pardoseli antiderapante, tehnologii și dispozitive asistive, alte tehnologii și dispozitive de acces; aparatură electrocasnică și de climatizare (pentru asigurarea ventilației și a confortului termic, ferestre și

uși securizate în acord cu standardele în domeniu, camera video (intrare, spații comune și exterioare, dotări specifice grupurilor sanitare accesibilizate)

b) achiziționarea dotărilor și a echipamentelor de specialitate - conform standardelor specifice serviciilor sociale ce se vor înființa;

c) achiziționarea mobilierului pentru dotarea infrastructurii serviciilor sociale (de ex: biblioteci, dulapuri, mese, scaune, canapele, cuiere, fotolii, mobilier de bucătărie, etajere, fișete, rafturi, măsuțe TV, etc.);

d) achiziționarea echipamentelor IT necesare desfășurării în condiții optime a activităților aferente furnizării serviciilor sociale ce fac obiectul proiectului;

e) dotări exterioare care se montează pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic al proiectului (bănci, coșuri de gunoi, pergole, dotări pentru petrecerea timpului liber);

f) aparatură electrocasnică (de ex: frigider, aragaz, aspirator, cuptor cu microunde, robot de bucătărie, televizor, etc), precum și veselă, tacâmuri, covoare, draperii.

Se cuprind cheltuielile pentru procurarea de bunuri care, conform legii, intră în categoria mijloacelor fixe și/sau obiectelor de inventar, sunt necesare implementării proiectului și respectă prevederile contractului de finanțare.

4.4. Active necorporale a) cheltuieli privind activele necorporale care cuprind: drepturi referitoare la licențe, know-how sau cunoștințe tehnice nebrețetate.

CAP. 5. Alte cheltuieli

5.1. Organizare de șantier

5.1.1. Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier

Se cuprind cheltuielile aferente construirii provizorii, amenajării la construcții existente pentru vestiare/baraci/spatii de lucru pentru personalul din șantier, grupuri sanitare, rampe de spălare auto, depozite pentru materiale, fundații pentru macarale, platforme tehnologice, rețele electrice de iluminat și forță, căi de acces, bransamente/racorduri la utilități, împrejmui, panouri de prezentare, pichete de incendiu. Se includ, de asemenea, cheltuielile de desființare de șantier, inclusiv cheltuielile necesare readucerii terenurilor ocupate la starea lor inițială la terminarea execuției lucrărilor.

5.1.2. Cheltuieli conexe organizării de șantier

Se cuprind cheltuielile pentru: obținerea autorizației de construire/desființare aferente lucrărilor de organizare de șantier, taxe de amplasament, închirieri semne de circulație, închirieri de vestiare/barăci/containere/ grupuri sanitare, contractele de asistență cu poliția

rutieră, contract temporar cu furnizorul de energie electrică, incinta organizării de șantier pe durata de execuție a lucrărilor, paza șantierului, chirii pentru ocuparea temporară a domeniului public, taxe locale, chirii pentru ocuparea temporară a domeniului public.

5.2. Comisioane, cote și taxe

Se cuprind, după caz: cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții pentru controlul calității lucrărilor de construcții, cota pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții, cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor, taxe pentru acorduri, avize și autorizația de construire/desființare.

5.3. Cheltuieli diverse și neprevăzute

Cheltuielile diverse și neprevăzute au rolul de a suplimenta cheltuielile detaliate în bugetul inițial al proiectului pentru acoperirea unor categorii de cheltuieli eligibile, fie pentru introducerea unei cheltuieli neprevăzute în bugetul inițial al proiectului, dar care fac parte din lista cheltuielilor eligibile.

Cheltuielile diverse și neprevăzute vor fi folosite în conformitate cu legislația în domeniul achizițiilor publice ce face referire la modificările contractuale apărute în timpul execuției. Se vor respecta, de asemenea, prevederile HG 907/2016.

Cap. 6. Cheltuieli pentru dotarea serviciului de îngrijire la domiciliu

- achiziție mijloace de transport, cu încadrarea în prevederile legale în vigoare, respectiv cele ale Legii nr. 117/2022 pentru modificarea art. 5 alin. (8)-(9²) din Ordonanța Guvernului nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice și alte echipamente necesare pentru echipele mobile/UID

Cap. 7. Cheltuieli cu funcționarea serviciului social

Se cuprind cheltuielile pentru funcționarea serviciului social, cu respectarea prevederilor HG nr. 426 din 27 mai 2020 privind aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale, cu modificările și completările ulterioare.

În cadrul acestui apel de proiect sunt neeligibile următoarele categorii de cheltuieli:

- Cheltuielile efectuate peste plafoanele specifice stabilite de secțiunea 1.5;
- Alte cheltuieli privind imobilul pe care se realizează investiția care nu se încadrează în categoria cheltuielilor eligibile din cap. 3.
- Cheltuieli pentru achiziția/obținerea de teren cu sau fără construcții;
- Cheltuieli pentru organizarea procedurilor de achiziții;
- Cheltuieli pentru probe tehnologice, teste și predare la beneficiar;

- Valoare TVA aferentă cheltuielilor neeligibile;
- Cheltuieli financiare, respective prime de asigurare, taxe, comisioane, rate, dobânzi și alte cheltuieli cu leasingul;
- Cheltuieli cu achiziționarea autovehiculelor și a mijloacelor de transport, care nu sunt în conformitate cu OG nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli, cu modificările ulterioare.
- Cheltuielile privind achiziția de dotări/echipamente second-hand;
- Amenzi, penalități, dobânzi, cheltuieli de judecată și cheltuieli de arbitraj;
- Cheltuieli efectuate pentru obiective de investiții executate în regie proprie;

Orice alte cheltuieli necesare pentru atingerea obiectivelor proiectului, care nu fac parte din lista de cheltuieli eligibile sunt considerate cheltuieli neeligibile, iar solicitantul se obligă să le suporte din fonduri proprii.

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării.

3.3. Sustenabilitatea investiției

Finanțarea proiectelor este condiționată de prezentarea unei hotărâri a consiliului local/județean al UAT în vederea asigurării sustenabilității, respectiv funcționării propriu-zise a serviciilor înființate pe o perioadă de minim 5 ani.

În ceea ce privește sustenabilitatea, conform prevederilor legale în vigoare, Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice reglementează co-responsabilitatea administrativă la nivel central și local în asigurarea asistenței sociale a persoanelor vârstnice, cu respectarea principiului subsidiarității, dar și complementaritatea surselor de finanțare pentru îngrijirea pe termen lung, parte din fondul de asigurări sociale de sănătate și parte din bugetele locale și de stat, contribuții ale persoanei beneficiare sau aparținătorul acesteia, etc.

Pe perioada finanțării proiectului se asigură cheltuielile de funcționare a serviciilor sociale, în cuantum de 100 % din standardul de cost aprobat prin hotărâre a Guvernului, la data depunerii cererii de finanțare sau la data acordării serviciilor sociale, în limita sumei aprobate în contractul de finanțare.

După încheierea proiectelor, pe perioada de sustenabilitate a acestora și ulterior, pentru toată durata de funcționare, serviciile sociale vor beneficia de resurse de la bugetul de stat, în completarea celor alocate din bugetele locale pentru finanțarea cheltuielilor anuale necesare furnizării serviciilor sociale, în cuantum **de cel puțin 30% din standardul de cost aprobat prin hotărâre a Guvernului, conform mecanismului de finanțare a serviciilor sociale reglementat în Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.**

4.COMPLETAREA CERERILOR DE FINANTARE

4.1. Formatul cererii de finanțare

Propunerea de proiect este compusă din:

- **Cererea de finanțare** (Anexa 1 - model A)
- **Anexele la cererea de finanțare** - set de documente completate sau, după caz, scanate, salvate în format .pdf, semnate digital și încărcate în aplicația electronică.

Documentele încărcate în aplicația electronică, atât cererea de finanțare, cât și anexele la acestea, trebuie să fie lizibile și complete.

Limba utilizată în completarea documentației care constituie propunerea de proiect (cererea de finanțare, propunerea tehnico-financiară, anexe) este limba română.

Niciunul dintre formulare nu poate fi modificat. Este obligatorie completarea tuturor secțiunilor formularelor.

Documentele pentru validitatea cărora se solicită semnătura reprezentantului legal al Solicitantului, vor fi semnate electronic de către reprezentantul legal sau de către împuternicitul acestuia.

Cererea de solicitare a finanțării se întocmește conform formatului prevăzut în anexa 1 la prezentul Ghid - modelul A și trebuie însoțită de documentele enumerate în secțiunea 4.2.

4.2. Anexele cererii de finanțare/proiectului solicitate la depunere

Documentele enumerate mai jos se vor încărca obligatoriu pe platforma electronică de către solicitantul la cererea de finanțare. Din lista de documente prezentată mai jos sunt specificate documentele care trebuie să respecte modelul indicat în anexa 1 la prezentul ghid.

4.2.1. Nota de fundamentare (model B) prin care se vor prezenta necesitatea și oportunitatea investiției, precum și descrierea concepției de realizare a obiectivului de investiții, din punct de vedere tehnic și funcțional. Nota de fundamentare va fi însoțită de o detaliere privind cheltuielile aferente dotării centrului de zi (Anexa I Model J).

Documentul va include obligatoriu informații privind:

- Informații generale privind obiectivul de investiții propus (denumirea obiectivului de investiții, ordonator de credite, beneficiarul investiției, etc.)
- Necesitatea și oportunitatea obiectivului de investiții propus, incluzând:
 - Scurtă prezentare a situației actuale, nevoia de servicii în comunitate și efectul pozitiv previzionat prin realizarea obiectivului de investiții, cu specificarea modului de încadrare în strategia locală/județeană de dezvoltare a serviciilor sociale și în planul anual de acțiuni privind serviciile sociale, dacă există;
 - relevanța proiectului față de scopul, obiectivul general și obiectivul specific conform

PNRR;

- concordanța între activitățile proiectului și obiectivele specifice ale acestuia;
 - concordanța între obiectivele specifice și rezultatele proiectului;
 - descrierea caracteristicilor beneficiarilor direcți/grupului țintă;
 - impactul proiectului asupra beneficiarilor și a sistemului local de asistență socială;
 - formularea rezultatelor în termeni cuantificabili, măsurabili și verificabili;
 - descrierea metodologiei și a planului de lucru conceput pentru implementarea proiectului;
- c. Estimarea suportabilității investiției publice (estimarea cheltuielilor pentru execuția obiectivului de investiții, estimarea cheltuielilor cu proiectarea, pe faze, a documentației tehnico-economice aferente obiectivului de investiții, surse identificate de finanțare a cheltuielilor estimate)
- d. Informații privind regimul juridic, economic și tehnic al terenului
- e. Particularități ale amplasamentului propus pentru realizarea obiectivului de investiții;
- f. Descrierea succintă a obiectivului de investiții propus, din punct de vedere tehnic și funcțional
- g. modul de asigurare a sustenabilității proiectului;
- h. alte informații considerate semnificative.

4.2.2. Acordul de parteneriat (model C) - încheiat între parteneri, dacă e cazul, în care se menționează contribuția partenerului/partenerilor la realizarea proiectului. Acordul de parteneriat trebuie să acopere întreaga perioadă de implementare, precum și perioada de sustenabilitate a proiectului.

4.2.3. Documente privind eligibilitatea solicitantului și, dacă e cazul, ale partenerilor

Pentru solicitant, vor fi prezentate:

4.2.3.1. Certificatul de acreditare al serviciului public de asistență socială, inclusiv în situația în care este organizat ca ADI:

4.2.3.2: Pentru serviciul public de asistență socială înființat la nivelul unității administrativ-teritoriale și care nu deține certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale:

- a) Hotărârea consiliului local pentru înființarea serviciului public de asistență socială în baza prevederilor art.113 din Legea asistenței sociale nr.292/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- b) aprobarea regulamentului de organizare și funcționare al serviciului public de asistență socială cu respectarea regulamentului-cadru prevăzut în anexa nr.2 sau, după caz, anexa 3 la HG nr.797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările ulterioare;

4.2.3.3: Pentru situația în care serviciul public de asistență socială este înființat ca ADI și nu deține certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale, potrivit prevederilor art.5 din HG nr.797/2017:

- a) certificatul de înscriere a ADI în Registrul asociațiilor și fundațiilor;
- b) statutul ADI;

Pentru parteneri, va fi prezentat certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale.

Acreditarea ca furnizor de servicii sociale, obținută în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare și ale HG nr. 118 din 2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii 197/2012, este obligatorie în momentul depunerii cererii de finanțare și se dovedește prin **certificatul de acreditare**.

În cazul în care, la depunerea cererii de finanțare, Solicitantul nu deține certificat de acreditare ca furnizor de servicii sociale, acesta se va obține și transmite în perioada de contractare / până la data semnării contractului de finanțare.

Totodată, neprezentarea certificatului de acreditare a furnizorului de servicii sociale care are calitatea de partener, la data depunerii cererii de finanțare, reprezintă condiție de respingere a cererii de finanțare.

Pierderea acreditării ca furnizor de servicii sociale de către liderul de parteneriat conduce la rezilierea contractului de finanțare și la recuperarea sumelor acordate în cadrul acestuia. Pe parcursul implementării proiectului, în vederea funcționării serviciului social nou creat, solicitantul/partenerul care și-a asumat activitatea de furnizare a serviciului social, este obligat să obțină licența de funcționare provizorie cel târziu cu două luni înainte de data finalizării proiectului.

Serviciile sociale se vor organiza și vor funcționa în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale și ale Ordinului ministrului muncii și justiției sociale nr. 29/2019 pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și a serviciilor acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinele sociale, cu modificările și completările ulterioare.

4.2.4. Documente privind identificarea reprezentanților legali¹¹ ai solicitantului

- copie a cărții de identitate a reprezentantului legal al solicitantului și a persoanei împuternicite, dacă e cazul, respectiv, în cazul parteneriatelor, a reprezentantului legal al liderului de parteneriat și al fiecărui partener și persoanelor împuternicite, după caz.

¹¹ Reprezentantul legal care își exercită atribuțiile de drept

- împuternicirea pentru semnarea electronică extinsă a Cererii de finanțare și a anexelor la cererea de finanțare (dacă este cazul)

În cazul în care Cererea de finanțare și anexele la cererea de finanțare sunt semnate cu semnătura electronică extinsă de o persoană împuternicită de reprezentantul legal al solicitantului, respectiv al liderului de parteneriat, se anexează **documentul de împuternicire**. Acesta reprezintă un document administrativ emis de reprezentantul legal, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Observație: Dacă la depunere cererea de finanțare este semnată de reprezentantul legal al solicitantului, iar pe parcursul procesului de verificare se împuternicește o altă persoană pentru semnarea electronică extinsă a răspunsurilor la solicitările de clarificări, cu respectarea prevederilor din secțiunea 4.3, acest document se poate prezenta odată cu răspunsul la respectiva solicitare de clarificări.

4.2.5. Hotărârea de aprobare a proiectului și cheltuielilor aferente proiectului

Se va anexa Hotărârea de aprobare a proiectului de către solicitant, respectiv, în cazul parteneriatelor de către fiecare partener din proiect, emisă în conformitate cu prevederile Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu legislația națională incidentă.

Hotărârea va conține cel puțin următoarele:

- descrierea sumară a investiției propusă a fi realizată în proiect,
- asumarea/ date referitoare la:
 - Decizia de a se acredita ca furnizor de servicii sociale (dacă e cazul) în vederea îndeplinirii obligațiilor serviciului public de asistență socială legate de identificarea, evaluarea și acordarea dreptului de asistență socială persoanelor vulnerabile din comunitatea reprezentată;
 - Decizia de înființare a serviciului social care trebuie să cuprindă datele de identificare a serviciului social, respectiv cel puțin următoarele informații: denumirea serviciului social, codul serviciului social, adresa poștală și capacitatea acestuia;
 - Regulamentul de organizare și funcționare al serviciului social, elaborat cu respectarea modelului-cadru prevăzut în anexa nr.2 la Nomenclatorul serviciilor sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2015, cu modificările și completările ulterioare, a legislației specifice, a convențiilor internaționale ratificate prin lege și a celorlalte acte internaționale în materie la care România este parte, precum și a standardelor minime de calitate aplicabile, precum și a prevederilor din prezentul ghid referitoare la criteriile de selecție a beneficiarilor eligibili și activitățile specificate la secțiunea 1.3., inclusiv implementarea managementului de caz în cadrul serviciilor sociale dezvoltate și organizarea de echipe mobile de îngrijire la domiciliu sau funcționarea centrului de zi complementar cu o unitate de îngrijire la domiciliu;
- aprobarea cererii de finanțare, a notei de fundamentare a investiției și a celorlalte anexe la cererea de finanțare, care constituie împreună propunerea de proiect
- aprobarea depunerii proiectului în cadrul apelului de proiecte **PNRR/2023/C13/I4 Construirea, echiparea, operaționalizarea și funcționarea serviciilor sociale a 71 de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice;**

- aprobarea cheltuielilor legate de proiect, inclusiv a cheltuielilor neeligibile pe care solicitantul trebuie să le asigure pentru implementarea proiectului
- angajamentul că va suporta toate cheltuielile neeligibile identificate în faza de elaborare sau în faza de implementare a proiectului, precum și toate costurile suplimentare din fonduri proprii, în cazul în care, pe parcursul implementării proiectului, în vederea atingerii obiectivelor acestuia, se impune depășirea bugetului proiectului;
- aprobarea acordului de parteneriat, dacă este cazul;
- asumarea menținerii obiectului de activitate al centrului și asigurarea funcționării acestuia cel puțin 5 ani după încheierea perioadei de finanțare;
- desemnarea persoanei împuternicite să semneze cererea și contractul de finanțare (se menționează funcția persoanei și numele acesteia).

4.2.7. Dovada dreptului de proprietate, administrare, concesiune sau de folosință asupra terenului pe care urmează să fie construit centrul de servicii sociale

Pentru toate investițiile care presupun intervenții asupra domeniului public și privat, solicitantul trebuie să prezinte documente care să demonstreze existența dreptului invocat de solicitant (proprietatea publică sau privată sau dreptul de administrare asupra terenului - aflate în proprietate publică sau privată a UAT-ului) pe care se propune a se realiza investiția. Solicitantul la cererea de finanțare/proiectului va prezenta documente aplicabile beneficiarilor publici, conform legislației în vigoare, relevante pentru fiecare situație în parte după cum urmează:

a. Pentru dovedirea dreptului de proprietate publică sau privată asupra terenului, la momentul depunerii cererii de finanțare se vor prezenta următoarele documente:

- a.1. Înregistrarea terenurilor în registre (extras de carte funciară din care să rezulte intabularea, precum și încheierea). Extrasele de carte funciară nu trebuie să fi fost emise cu mai mult de 30 de zile calendaristice înainte de data depunerii acestora.
- a.2. Plan de amplasament vizat de OCPI pentru terenurile pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului, plan în care să fie evidențiate inclusiv numerele cadastrale.

b. Pentru dovedirea dreptului de administrare a terenului aflat în proprietate publică a statului¹² vor fi prezentate următoarele documente, în mod obligatoriu, la momentul depunerii cererii de finanțare:

- b.1. Plan de amplasament vizat de OCPI pentru terenurile pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului, plan în care să fie evidențiate inclusiv numerele cadastrale;
- b.2. Actul normativ/administrativ care să demonstreze că solicitantul este administratorul legal al terenului proprietate publică asupra căruia se realizează investiția (care să acopere perioada de sustenabilitate a proiectului, respectiv de 5 ani de la finalizarea proiectului);

¹² *în conformitate cu prevederile Legii nr. 50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare

b.3. Înregistrarea terenului în registre (extras de carte funciară din care să rezulte intabularea, precum și încheierea), în termen de valabilitate la data depunerii acestora (emis cu maxim 30 de zile înaintea de data depunerii).

În cazul în care investiția vizează mai mult de un număr cadastral, aceste documente vor fi însoțite de un Tabel centralizator al numerelor cadastrale, în care se vor menționa obiectivele asupra cărora se realizează investiția, precum și suprafețele aferente.

Înscrierea dreptului de proprietate trebuie să fie definitivă.

În cazul administrării se face referire la dreptul de administrare, ca drept real, aferent proprietății publice, prevăzut de art. 866 și următoarele din *Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Atenție: Din documentele privind drepturile de administrare asupra imobilului trebuie să reiasă faptul că dreptul respectiv este menținut **pe toată perioada de sustenabilitate a investiției**.

4.2.8. Certificat/certificate de atestare fiscală emis de organul fiscal local și central din care să rezulte că solicitantul și partenerii (dacă e cazul) nu are/nu au datorii

Documentele furnizate trebuie să facă dovada că solicitanții și/sau partenerii lor și-au îndeplinit obligațiile de plată exigibile a impozitelor și taxelor către stat, precum și a contribuției pentru asigurările sociale de stat.

4.2.9. Declarația de angajament (model E)

Solicitantul individual și, în cazul parteneriatului, atât liderul de parteneriat, cât și partenerii, vor completa și semna câte o Declarație de angajament (model E) prin care se face dovada capacității de finanțare a proiectului pentru cheltuielile neeligibile.

4.2.10. Declarație privind eligibilitatea TVA aferentă cheltuielilor ce vor fi efectuate în cadrul proiectului propus spre finanțare de către solicitant și, dacă e cazul, de parteneri (model F)

4.2.11. Declarația privind aplicarea principiului DNSH („Do Not Significant Harm”) (model G)

4.2.12. Declarația privind evitarea conflictelor de interese, a fraudei, corupției și dublei finanțări (model H)

4.2.13. Declarația de consimțământ privind prelucrarea datelor cu caracter personal (model I) - se completează de către reprezentanții legali ai solicitantului (solicitant individual/lider de parteneriat) și ai partenerilor sau de persoana împuternicită, acolo unde este cazul;

4.2.14. Declarația de eligibilitate a solicitantului / partenerilor.

Situațiile de excludere sunt detaliate în Declarația de eligibilitate. Solicitantul de finanțare va completa și semna Declarația de eligibilitate (Model D). În cazul unui parteneriat, fiecare dintre parteneri va completa și semna câte o Declarație de eligibilitate, anexă la prezentul ghid. Acest

document va fi semnat numai de către reprezentantul legal al solicitantului/partenerului. Nu se acceptă semnarea Declarației de eligibilitate de către o persoană împuternicită.

4.3 Elaborarea bugetului

În formularul cererii de finanțare, secțiunea 7. Finanțarea proiectului, se vor include obligatoriu informații privind:

- a. fundamentarea categoriei de cheltuieli în relație cu activitatea căreia se adresează, pe fiecare dintre finanțatorii proiectului, pentru fiecare poziție bugetară, conform rândurilor din buget;
- b. bugetul estimativ;
- c. quantumul și destinația altor surse de finanțare, altele decât cele ale *Autorității finanțatoare* și ale solicitantului, în cazul existenței acestora în proiect (pentru cheltuielile neeligibile);

Bugetul estimativ va avea în vedere defalcarea sumelor, cu evidențierea TVA-ului.

TVA aferent cheltuielilor eligibile nu este finanțat din PNRR, dar este cheltuială eligibilă acoperită din bugetul de stat. Astfel, în toate secțiunile și documentele referitoare la buget, sumele vor fi evidențiate atât fără TVA, cât și cu precizarea valorii TVA.

Pentru justificarea bugetului propus, cererea de finanțare va fi însoțită de documente justificative pentru fiecare tip de cost (devize aprobate/ contract de lucrări/servicii/achiziții semnate, contracte similare / oferte de preț etc.) sau referirea la standardele de cost existente¹³;

Se va avea în vedere ca activitățile previzionate să fie corelate cu planul de achiziții, având la bază o planificare realistă a tuturor activităților, ținând cont atât de resursele umane, cât și de resursele materiale alocate implementării proiectului.

4.4 Semnarea cererii de finanțare și a documentelor anexate

Pentru transmiterea cererilor de finanțare prin aplicația informatică, semnătura electronică extinsă a reprezentantului legal/persoanei împuternicite, trebuie să fie certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Astfel, documentele anexate la cererea de finanțare vor fi încărcate în copie în format pdf. sub semnătură electronică extinsă certificată a reprezentantului legal al solicitantului/persoanei împuternicite, după caz.

Documentele anexate vor fi scanate integral, denumite corespunzător, ușor de identificat și lizibile.

Declarațiile în nume propriu ale reprezentantului legal al solicitantului pot fi semnate astfel:

- Olograf de către reprezentantul legal al solicitantului și electronic (cu semnătură electronică extinsă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare) de către persoana împuternicită, pentru certificare la depunere.

sau

¹³ Dacă s-au efectuat cheltuieli în baza art.37 din 124/2021

- Electronic, cu semnătură electronică extinsă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare, de către reprezentantul legal al solicitantului;

Atenție!

Pentru declarațiile solicitate în nume personal ale reprezentantului legal nu se acceptă însușirea și semnarea acestora de către o altă persoană împuternicită.

5. EVALUAREA ȘI SELECȚIA PROIECTELOR

Criteriul aplicat pentru atribuirea contractului de finanțare nerambursabilă

- Apelul este cu depunere continuă, cu respectarea simultană a principiului „primul venit-primul evaluat și contractat” și prioritizarea la selecție a proiectelor care cumulează un punctaj de minim 50 de puncte, în urma aplicării grilei de evaluare a priorității la investiție (anexa nr.6 la prezentul ghid), în limita bugetului alocat apelului.

Evaluarea și selectarea proiectelor se realizează de către o Comisie de evaluare numită prin decizie a conducătorului Autorității finanțatoare. Autoritatea finanțatoare va numi o persoană responsabilă cu aplicarea procedurii de evaluare și selecție a proiectelor și de gestionare a activității comisiei, persoană care devine președinte al Comisiei. Președintele nu are drept de vot în cadrul Comisiei, el alocă spre evaluare propunerile de proiect către un membru al comisiei. Autoritatea finanțatoare își rezervă dreptul de a anula selecția de proiecte în orice moment, inclusiv după ce propunerile de proiect au fost depuse, precum și de a nu atribui niciun contract, fără ca prin aceasta să își creeze obligații față de solicitanți.

Comisia are obligația de a solicita clarificări și completări necesare pentru evaluarea fiecărei propuneri de proiect, precum și perioada de timp acordată pentru transmiterea acestora.

Solicitările de clarificări se transmit și se primesc prin intermediul platformei electronice, în termenul stabilit de comisie. În cazul în care solicitantul consideră în mod justificat ca termenul stabilit de comisie nu poate fi respectat, solicită în scris prelungirea termenului, situație în care comisia stabilește un nou termen de răspuns. În cazul în care solicitantul nu transmite în perioada precizată de comisie clarificările și/sau completările solicitate sau în cazul în care explicațiile prezentate de solicitant nu sunt concludente, propunerile de proiect sunt respinse.

Evaluarea și selecția proiectelor cuprinde următoarele etape:

1. Verificarea conformității administrative și a eligibilității, conform grilei de verificare (anexa 5 la ghid)

Rezultatul etapei:

- a) lista proiectelor declarate admise;
- b) lista proiectelor declarate respinse;

2. Evaluarea și punctarea proiectelor, conform grilei de evaluare a priorității la finanțare (anexa 6 la ghid); intră în această etapă proiectele declarate admise în etapa 1;

Rezultatul etapei:

- a) pentru proiectele cu punctaj ≥ 50 puncte, evaluate în ordinea înregistrării, se aprobă finanțarea prin ordinul ministrului muncii și se încheie contactele de finanțare, în limita bugetului aprobat;

Ordine ale ministrului muncii pentru aprobarea contractelor de finanțare și contracte de finanțare încheiate.

- b) lista proiectelor cu punctaj mai mic de 50 puncte;

Rezultatul etapei: Ordin al ministrului muncii pentru aprobarea contractelor de finanțare și contracte de finanțare încheiate.

5.1. Etapa de verificare a eligibilității și conformității administrative

Verificarea conformității administrative și a eligibilității va urmări, în principal, existența informațiilor în secțiunile din cererea de finanțare și a anexelor, valabilitatea documentelor, precum și respectarea criteriilor de conformitate administrativă și eligibilitate (cele care trebuie îndeplinite obligatoriu în această etapă).

Criteriile de eligibilitate trebuie respectate de solicitant începând cu momentul depunerii propunerii de proiect, implementării, precum și pe perioada de sustenabilitate a proiectului, în condițiile stipulate de acesta.

Pentru obținerea finanțării, solicitantul și proiectul trebuie să respecte toate criteriile menționate în grila de verificare a conformității administrative și eligibilității solicitantului și a proiectului (Anexa 5 la ghid), în termenele stabilite în prezentul ghid și anexele la acesta.

Se vor verifica următoarele aspecte pentru evaluarea conformității administrative:

- Respectarea formatului standard al cererii de finanțare (Anexa 1- model A), completarea tuturor câmpurilor acesteia și includerea tuturor anexelor obligatorii;
- Asumarea la nivelul reprezentantului legal al instituției sau al reprezentantului împuternicit a cererii de finanțare (Anexa 1- model A) și a anexelor (modelele B, C, E, F, G, H, I, K)
- Documentele sunt în termenul de valabilitate la data depunerii cererii de finanțare.
- Forma și conținutul documentelor respectă prevederile din secțiunea 4.1 și 4.2.

Pentru evaluarea eligibilității proiectului se va verifica inclusiv consistența tehnică a proiectului, conform criteriilor din grila de evaluare a eligibilității (anexa 5 la Ghid).

În cazul în care, în urma verificării documentelor transmise de către solicitanți, există necorelări în cadrul cererii de finanțare și/sau între cererea de finanțare și documentele suport, se pot solicita clarificări.

Termenul maxim de răspuns la solicitarea de clarificări este cel stabilit de comisia de evaluare.

În cazul în care solicitantul consideră în mod justificat ca termenul stabilit nu poate fi respectat, solicită în scris prelungirea termenului cu maxim 2 zile calendaristice, situație în care se stabilește un nou termen de răspuns. În cazul în care solicitantul nu transmite în perioada precizată clarificările și/sau completările solicitate sau în cazul în care explicațiile prezentate de solicitant nu sunt concludente, propunerile de proiect sunt respinse.

Pentru verificarea conformității administrative și de eligibilitate a cererii de finanțare se utilizează un sistem de evaluare de tip DA/NU, conform grilei de verificare a conformității administrative și eligibilității (anexa nr. 5 la prezentul ghid)

Se declară admise proiectele care îndeplinesc în integralitate condiția DA, cu excepția condiției referitoare la parteneriat, care este opțional.

O cerere de finanțare care este respinsă în procesul de evaluare și selecție se poate redrepune în cadrul aceluiași apel, cu condiția încadrării în perioada de depunere a proiectelor.

5.2. Evaluarea și punctarea proiectelor, conform grilei de evaluare a priorității la finanțare

Proiectele care au fost declarate conforme și eligibile intră în etapa de evaluare și punctare conform criteriilor stabilite în grila de evaluare a priorității la finanțare (anexa 6 la Ghid).

Criterii de prioritizare în selectarea cererilor de finanțare:

În etapa de selecție, investițiile finanțate prin prezentul apel **vor fi prioritizate în zonele cu cea mai mare nevoie de servicii pentru persoane vârstnice**, precum și proiectele depuse în parteneriat sau care își asumă o perioadă de sustenabilitate de cel puțin 10 ani, conform următoarelor criterii:

1. Solicitantul reprezintă UAT-uri (comune, orașe, municipii, județe) sau subdiviziuni administrativ-teritoriale ale municipiilor - sectoarele Municipiului București, cu infrastructură socială inexistentă sau insuficient dezvoltată, respectiv, în care nu este licențiat¹⁴ nici un serviciu social de tip centru de zi de asistență și recuperare și/sau unitate de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, la data lansării apelului de proiecte.
2. Proiectul este implementat într-o unitate administrativ-teritorială din mediul urban care au sate componente, conform art. 4 alin. (3) din Legea nr. 2/1968 privind organizarea

¹⁴ Conform Registrului electronic unic al serviciilor sociale din România, publicat la adresa: https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10022023_Servicii_Sociale.xlsx

administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România, cu modificările și completările ulterioare.

3. Solicitantul reprezintă UAT-uri (comune, orașe, municipii) cu un număr ridicat (peste medie) de persoane vârstnice estimate cu nevoi de îngrijire (peste 691 de persoane/UAT) la nivel de unitate administrativ-teritorială, conform datelor publicate în anexa¹⁵ la Raportul privind maparea persoanelor vârstnice cu nevoi de îngrijire
4. Cel puțin una din unitățile administrativ-teritoriale (UAT) incluse în proiect este situată în mediul rural sau are în componență sate ce aparțin orașului, respectiv municipiului, conform organizării administrative a teritoriului aprobate prin Legea 2/1968 cu modificările și completările ulterioare
5. Proiectul este depus în parteneriat cu un furnizor de servicii sociale sau de către o structură asociativă (ADI) în calitate de solicitant sau solicitantul, singur sau în parteneriat, își asumă sustenabilitatea serviciilor nou create pe o perioadă de cel puțin 10 ani de la încheierea finanțării din cadrul proiectului

În anexa 2 la prezentul ghid sunt listate UAT-urile eligibile. Această listă poate suferi modificări la data lansării apelului de proiecte, în funcție de cele mai recente date din Registrul electronic unic al serviciilor sociale publicat pe site-ul MMSS.

5.3. Selecția proiectelor

Proiectele care au fost declarate conforme, eligibile și obțin cel puțin 50 puncte în etapa de evaluare/priorizare în selecția proiectelor, vor intra în etapa de contractare conform principiului „**primul venit, primul servit**”, fără a mai fi necesară așteptarea închiderii apelului și finalizarea evaluării tuturor cererilor de finanțare depuse, în limita bugetului aprobat.

În situația în care este necesară departajarea proiectelor cu același punctaj care concurează pentru ultima poziție încadrată în bugetul programului, se va selecta proiectul care demonstrează numărul cel mai mare de persoane vârstnice estimate cu nevoi de îngrijire în UAT, conform datelor publicate în Anexa 2 la ghid.

Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării se va transmite către beneficiar o notificare privind selectarea proiectului pentru finanțare, cu specificarea documentelor ce trebuie depuse în etapa de contractare (specificate în secțiunea 6.1), precum și a termenului maxim de depunere a documentelor solicitate.

Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii. O cerere de finanțare respinsă în orice etapă a procesului de evaluare și selecție poate fi corectată și redepusă în cadrul prezentului apel de proiecte, în limita termenului de depunere proiecte.

¹⁵ http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/MMPS/Rapoarte_si_studii_MMPS/DPSS/20220928_raport-mapare-persoane-varstnice-anexa.xlsx

5.4. Depunerea și soluționarea contestațiilor

Un solicitant de finanțare nerambursabilă care se consideră nedreptățit de rezultatele procesului de evaluare, selecție și contractare, poate formula o contestație în termen de 5 (cinci) zile calendaristice de la data primirii rezultatului procesului de verificare.

Contestațiile depuse după termenul 5 zile vor fi respinse, rezultatul inițial fiind menținut. Contestațiile vor fi soluționate în termen de 5 (cinci) zile calendaristice de la data înregistrării acestora. În situația în care, expertul căruia i s-a repartizat contestația spre soluționare constată că este necesară o investigație mai amănunțită, care va presupune depășirea termenului de 5 (cinci) zile calendaristice, contestatarul va fi notificat.

Contestația poate fi retrasă de contestatar până la soluționarea acesteia, caz în care pierde dreptul de a înainta o nouă contestație.

Decizia privind soluționarea contestațiilor este finală, iar contestatarul nu mai poate înainta o nouă contestație având același obiect. În cazul în care contestatarul este nemulțumit de modul de soluționare a contestației, se poate adresa instanțelor de judecată, în contencios administrativ.

5.5. Renunțarea la cererea de finanțare

Retragerea cererii de finanțare se va face oricând în perioada derulării apelului de proiecte numai de către reprezentantul legal sau de către persoana împuternicită prin mandat/împuternicire specială.

6.CONTRACTAREA ȘI IMPLEMENTAREA PROIECTELOR

6.1. Contractarea proiectelor

Demararea etapei contractuale se va realiza imediat ce proiectul a finalizat etapa de evaluare și selecție, conform procedurii descrise în secțiunea 5.3.

Contractul de finanțare nerambursabilă între *Autoritatea finanțatoare*, în calitate de finanțator și solicitant în calitate de beneficiar se încheie în urma deciziei finale a Comisiei de evaluare/raportului de atribuire.

În urma semnării contractului de finanțare nerambursabilă, solicitantul devine beneficiar al finanțării nerambursabile

Contractul de finanțare (CF) reprezintă un act juridic supus regulilor de drept public, prin care se stabilesc drepturile și obligațiile corelative ale părților în vederea implementării operațiunilor.

În urma aprobării listei, contractul de finanțare se transmite solicitanților declarați eligibili și aprobați în lista finală.

Contractul se semnează electronic, prin intermediul platformei dedicate.

Documente care trebuie transmise de solicitant în etapa de contractare:

Dacă proiectul este acceptat pentru finanțare, solicitantul va trebui să prezinte următoarele documente scanate integral, denumite corespunzător, ușor de identificat și lizibile:

1. Modificări la actele constitutive/statut ale solicitantului/partenerului (dacă este cazul)

În cazul în care există modificări la documentele statutare anexate la cererea de finanțare, acestea se vor anexa la documentația de contractare sau se vor transmite documentele statutare consolidate. Documentele se depun în copie conformă cu originalul.

2. Modificări privind documentele de identificare a reprezentantului legal al solicitantului/partenerului, asupra oricărei declarații anexate cererii de finanțare, asupra acordului de parteneriat, precum și asupra mandatului special (dacă este cazul).

Acordul de parteneriat revizuit (dacă este cazul) va respecta ultima formă a bugetului proiectului.

3. Certificat de atestare fiscală, referitor la obligațiile de plată la bugetul local, precum și la bugetul de stat

Extrasele de atestare fiscală trebuie să fie în termen de valabilitate. În cazul parteneriatelor, toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

4. Certificatul de cazier fiscal al solicitantului

Certificatul de cazier fiscal trebuie să fie în termen de valabilitate, conform prevederilor OG nr. 39/2015 privind cazierul fiscal. În cazul parteneriatelor, toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

5. Certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale al solicitantului (dacă e cazul)

În cazul în care, în etapa de depunere a cererilor de finanțare, solicitantul nu a prezentat certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale, acesta este obligat să-l depună cel târziu până la semnarea contractului de finanțare.

Atenție!

În cazul în care solicitantul nu transmite documentele enumerate în cadrul prezentei secțiuni cel mai târziu în termenul specificat în notificarea privind demararea etapei contractuale, proiectul va respins de la finanțare.

În cazul în care documentația transmisă de către solicitant necesită completări/modificări, se pot solicita maxim 2 (două) clarificări. În acest caz, semnarea contractului de finanțare va avea loc doar după furnizarea tuturor informațiilor solicitate și numai dacă informațiile furnizate sunt corespunzătoare, conform cerințelor prezentului ghid.

În cazul în care nu au survenit modificări la documentele anexate cererii de finanțare, solicitantul va transmite *Declarația privind realizarea de modificări pe parcursul procesului de evaluare și selecție*, Anexa 7 la Ghidul specific.

Solicitantul va încărca în sistemul informatic documentele solicitate. **Proiectul poate fi respins în cadrul acestei etape și se va transmite solicitantului o Notificare de respingere și motivele care au stat la baza acestei decizii, prin intermediul aplicației electronice:**

- documentația solicitată nu este transmisă în termenul solicitat ori este incompletă în raport cu cerințele Ghidului (respectiv) sau nu se mai află în perioada de valabilitate;
- se constată modificarea formei inițiale a contractului transmis de către Autoritatea de finanțare sau nerespectarea termenului limită de returnare a contractului semnat.

Solicitantul se obligă ca toate documentele transmise să fie în formatul prevăzut de lege și în vigoare la data depunerii acestora, în caz contrar neputându-se încheia contractul.

Solicitantul are obligația de a semna electronic contractul de finanțare și de a-l returna în termenul solicitat de Autoritatea finantatoare însoțit, eventual, de orice alt document solicitat odată cu transmiterea contractului. În cazul în care solicitantul nu respectă termenul de semnare a contractului de finanțare și de returnare la Autoritatea finantatoare, aceasta își rezervă dreptul de a respinge finanțarea contractului de finanțare.

După semnarea de către solicitant, contractul de finanțare va fi semnat de către reprezentantul legal al Autorității finantatoare. Data încheierii contractului de finanțare este data ultimei semnături.

Orice modificare a contractului de finanțare nerambursabilă, precum și orice modificare a proiectului aprobat și care face parte integrantă din *contractului*, **sunt permise numai cu acceptul ambelor părți, prin încheierea unui act adițional la *contract*.**

Nu sunt permise modificările care:

- a) afectează obligații ale beneficiarului, care au constituit criterii de evaluare a cererii de finanțare, în sensul diminuării acestor obligații;
- b) afectează suma solicitată de la *Autoritatea finantatoare*, în sensul majorării acesteia.

Modificările care nu conduc la schimbarea condițiilor contractului în ceea ce privește valoarea, destinația sumelor, termenele de realizare, activitățile și alte aspecte legate de realizarea proiectului sunt doar notificate *Autorității finantatoare*.

Virarea sumelor prevăzute în *contract* se realizează în tranșe, la solicitarea beneficiarului, pe măsura implementării proiectului, după prezentarea rapoartelor și a documentelor justificative care sunt prevăzute în *contract*.

Finanțarea nerambursabilă se efectuează în raport cu realizarea activităților proiectului și

cheltuielilor aferente.

Nerespectarea prevederilor contractului, altele decât cele legate de utilizarea fondurilor și prezentarea documentelor justificative false sau neconforme cu realitatea, conduc la suspendarea finanțării proiectului până la remedierea situației respective de către beneficiar.

Rezilierea contractului

Rezilierea contractului se realizează în următoarele situații:

- a) utilizarea fondurilor în alte scopuri decât cele convenite;
- b) prezentarea documentelor justificative false sau neconforme cu realitatea;
- c) orice altă situație de încălcare a contractului, în situația în care aceasta a fost suspendată și nu a fost remediată situația care a condus la luarea acestei măsuri, în termenul stabilit de *Autoritatea finanțatoare*;
- d) Nerespectarea responsabilităților solicitantului asumate prin propunerea de proiect, inclusiv cele privind asigurarea sustenabilității proiectului;
- e) în situația constatării de către entitățile abilitate a cazurilor de nereguli, dublă finanțare sau nereguli grave.

În aceste condiții, beneficiarul este obligat să returneze *Autorității finanțatoare*, în termen de 30 de zile de la primirea notificării din partea acesteia, sumele primite până la momentul notificării.

Având în vedere activitățile și cheltuielile eligibile care urmează a fi finanțate prin *contractul de finanțare nerambursabilă*, beneficiarul va elabora în baza legislației în vigoare, documentațiile tehnico-economice ale obiectivelor de investiții din cadrul proiectului.

În derularea *contractului de finanțare nerambursabilă*, beneficiarul respectă prevederile legale în vigoare, în special cele cu privire la:

- a) etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/ proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice;
- b) achiziționarea din fonduri publice, produse, lucrări sau servicii, procedura de achiziție fiind cea prevăzută de legislația în vigoare privind achizițiile publice;
- c) calitatea în construcții.

Beneficiarul răspunde de organizarea procedurilor de achiziție publică și de derulare a contractelor aferente activităților din proiect, precum și de modul de utilizare a sumelor potrivit destinației pentru care au fost alocate.

6.2. Reguli privind implementarea și monitorizarea proiectelor

Documente de prezentat în etapa de implementare a contractelor de finanțare

Monitorizarea implementării contractelor de finanțare din punct de vedere tehnic și financiar se va realiza de către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

Beneficiarii au obligația de a prezenta după semnarea contractului de finanțare sau a altui tip de angajament legal similar contractului de finanțare, **dar nu mai târziu de 6 luni** de la data intrării în vigoare a contractului de finanțare, următoarele documente obligatorii, în caz contrar contractul de finanțare va fi reziliat (beneficiarului i se vor efectua plăți, condiționate de prezentarea documentelor menționate în cele ce urmează).

- **Certificat de urbanism**, eliberat în vederea obținerii autorizației de construire pentru proiectul aferent cererii de finanțare depuse

- **contractul de achiziție pentru serviciile de proiectare, împreună cu caietul de sarcini**

- **Documentația tehnico-economică** - Studiu de fezabilitate, elaborat în conformitate cu H.G. nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare.

- **Hotărârea de aprobare a indicatorilor tehnico-economici** semnată de către persoana care are dreptul conform actelor de constituire să reprezinte legal solicitantul și să semneze în numele acesteia. Hotărârea/decizia de aprobare a indicatorilor tehnico-economici se va corela cu cea mai recentă documentație (SF). Anexa la Hotărârea /decizia de aprobare trebuie să conțină detalierea indicatorilor tehnico-economici și a valorilor acestora în conformitate cu documentația tehnico-economică și este asumată de proiectant.

Beneficiarii au obligația de a prezenta după semnarea contractului de finanțare, **dar nu mai târziu de 12 luni** de la data intrării în vigoare a contractului de finanțare, următoarele documente obligatorii, în caz contrar contractul de finanțare poate fi reziliat (beneficiarului i se vor efectua plăți, condiționate de prezentarea documentelor menționate în cele ce urmează):

- **Autorizația de Construire**, împreună cu toate avizele obținute pe baza Certificatului de urbanism.

- **Proiectul tehnic și Hotărârea actualizată pentru faza PT**. Se va transmite proiectul tehnic, împreună cu devizul general actualizat, în conformitate cu legislația în vigoare aplicabilă. Se va transmite Hotărârea/ decizia actualizată pentru faza PT sau cu modificările și completările intervenite la faza PT.

- **Contractul de lucrări de execuție încheiat** (inclusiv actele adiționale încheiate), împreună cu devizul general actualizat, cu defalcarea valorii aferente cheltuielilor eligibile din PNRR pe capitole și subcapitole de cheltuieli conform HG nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare. și a valorii TVA aferentă acestor tipuri de cheltuieli, inclusiv a cheltuielilor neeligibile și TVA aferent acestora. Contractul de lucrări va cuprinde inclusiv măsuri privind respectarea obligațiilor prevăzute în PNRR pentru implementarea principiului „Do No Significant Harm” (DNSH).

- **Modificări ale ordinului/ deciziei/hotărârii de aprobare a proiectului (cererii de finanțare) și a cheltuielilor aferente**, în conformitate cu ultima formă a bugetului (dacă este cazul).

Beneficiarii finanțării au obligația de a prezenta, după finalizarea lucrărilor de execuție, următoarele:

- **procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor**, în termen de maxim 30 de zile de la data întocmirii acestuia
- **cartea tehnică a construcției, raportul dirigintelui și raportul proiectantului**
- **certificatul de performanță energetică la finalizarea lucrărilor**
- **decizia de licențiere pentru serviciile sociale înființate**
- **Raport de activitate**, prin care se va demonstra îndeplinirea ȋntelilor, inclusiv faptul că beneficiarii serviciilor sociale sunt persoane vârstnice cu drept de asistență socială, conform criteriilor menționate în ghidul specific.

Plata finală a proiectului este condiționată de prezentarea acestor documente. În cazul în care un beneficiar nu poate demonstra finalizarea investiției, contractul de finanțare va fi reziliat și sumele plătite vor fi recuperate.

Totodată, conform Regulamentului (UE) nr. 241/2021 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 22, alin. 2, lit. d corelat cu Regulamentul (UE) 1046/2018 al Parlamentului European și al Consiliului, art.6, beneficiarul în scopul auditării și controlării și pentru a furniza informații comparabile privind utilizarea fondurilor în ceea ce privește măsurile de implementare a proiectelor de investiții în cadrul planului de redresare și de reziliență, are obligația de a colecta următoarele categorii de date standardizate și de a asigura accesul la acestea: (i) numele destinatarului final al fondurilor; numele contractantului și al subcontractantului, în cazul în care destinatarul final al fondurilor este o autoritate contractantă în conformitate cu dreptul Uniunii sau cu dreptul intern privind achizițiile publice; (iii) prenumele, numele și data nașterii beneficiarului real al destinatarului fondurilor sau al contractantului, în ȋnțelesul articolului 3 punctul 6 din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului (26); (iv) o listă cuprinzând toate măsurile de implementare a reformelor și a proiectelor de investiții în cadrul planului de redresare și reziliență, quantumul total al finanțării publice pentru măsurile respective și quantumul fondurilor plătite în cadrul mecanismului și în cadrul altor fonduri ale Uniunii.

Ȋn baza *contractului de finanțare nerambursabilă* beneficiarul transmite Autorității finanțatoare solicitarea privind transferul sumelor necesare pentru decontarea bunurilor și/sau imobilelor achiziționate, serviciilor prestate, lucrărilor executate, corelat cu graficele de execuție ale livrării de bunuri, prestării serviciilor, execuției lucrărilor, după caz, ȋntocmită conform anexelor la Contract.

Autoritatea finanțatoare, analizează solicitarea beneficiarului și verifică dacă informațiile sunt ȋn acord cu prevederile *contractului de finanțare* și procedează la transferul sumelor, ȋn limita creditului bugetar anual al *Autorității finanțatoare* aprobat cu această destinație. Dacă ȋn urma verificării efectuate sunt necesare clarificări/ completări acestea vor fi solicitate ȋn termen de 5 zile lucrătoare de la data ȋnregistrării solicitării.

În situațiile în care *Autoritatea finanțatoare*, din lipsa creditelor bugetare nu poate onora obligațiile de plată prevăzute în *contractului de finanțare*, aceasta va notifica în acest sens beneficiarul. După primirea notificării, beneficiarul dispune măsurile necesare evitării înregistrării de arierate, respectiv sistarea livrării de bunuri, prestarea de servicii, execuția de lucrări sau continuarea acestora din surse proprii sau alte surse legal constituite. În situația suplimentării creditelor bugetare, *Autoritatea finanțatoare* notifică beneficiarul cu privire la reluarea transferurilor de sume.

Autoritatea finanțatoare transferă sumele solicitate în limita creditelor bugetare aprobate ulterior în buget cu această destinație.

Beneficiarul asigură evidența alocării și utilizării sumelor transferate în contul deschis la Trezoreria Statului și răspunde, în condițiile legii, de utilizarea acestora.

Beneficiarul este responsabil pentru derularea eficientă a procesului de implementare a proiectului.

Beneficiarul are obligația să pună la dispoziția *Autorității finanțatoare*, la solicitarea acesteia, toate documentele justificative privind derularea proiectului, răspunzând de realitatea, exactitatea și legalitatea acestora, precum și de sumele cheltuite în scopul pentru care au fost alocate.

Proiectele sunt considerate finalizate dacă au fost îndeplinite toate activitățile, au fost atinse obiectivele, respectiv rezultatele prevăzute în propunerea de proiect și dacă au fost justificate cu acte doveditoare toate cheltuielile realizate din sumele primite de la *Autoritatea finanțatoare*.

6.3. Mecanisme de gestionare a riscurilor de implementare

În vederea gestionării riscurilor de implementare, *Autoritatea finanțatoare* va monitoriza implementarea proiectului de către beneficiar și se va asigura că acesta își respectă drepturile și obligațiile, astfel:

- a. beneficiarii asigură evidența alocării și utilizării sumelor virate în conturile deschise la unitățile Trezoreriei Statului și răspund, în condițiile legii, de utilizarea sumelor primite pentru realizarea obiectivelor de investiții.
- b. beneficiarii răspund de organizarea și derularea procedurilor de atribuire a contractelor de bunuri/servicii/lucrări, a contractelor de achiziție publică încheiate în conformitate cu prevederile legale și cu obligațiile din contractele de finanțare încheiate, răspund de modalitatea de derulare a contractelor de achiziție publică încheiate, precum și de modul de utilizare a sumelor alocate prin PNRR potrivit destinației pentru care au fost alocate;
- c. beneficiarii sunt responsabili pentru derularea eficientă a procesului de implementare a obiectivelor de investiții aprobate în cadrul Programului;
- d. beneficiarii au obligația să pună la dispoziția *Autorității finanțatoare*, ori de câte ori aceasta solicită, toate documentele justificative privind derularea investiției, precum și

- a documentelor care asigură colectarea datelor privind beneficiarul real al fondurilor, în diferite etape ale proiectului, conform Regulamentului (UE) nr.2021/241, răspunzând de realitatea, exactitatea și legalitatea acestora, precum și de sumele cheltuite în scopul pentru care au fost alocate;
- e. beneficiarii au obligația să transmită *Autorității finanțatoare* o notă justificativă cu privire la orice modificare ulterioară a datelor transmise din solicitarea de finanțare prin PNRR a obiectivului de investiții, precum și orice modificare cu privire la datele transmise în baza cărora au fost încheiate *contractele de finanțare*;
 - f. beneficiarii finanțărilor vor promova faptul că proiectele sunt finanțate de *Autoritatea finanțatoare*, prin PNRR. În acest sens, beneficiarul finanțării are obligația să informeze publicul cu privire la implementarea proiectului, prin amplasarea la locul investiției a unui panou de informare, modelul acestuia fiind anexat prezentului ghid - anexa 10;
 - g. prin semnarea contractului de finanțare, beneficiarul acceptă termenii și condițiile în care va primi finanțarea nerambursabilă și se angajează să implementeze pe propria răspundere proiectul pentru care primește finanțare cu respectarea legislației naționale;
 - h. beneficiarul își asumă integral răspunderea pentru prejudiciile cauzate terților din culpa sa pe parcursul implementării proiectului, în conformitate cu prevederile legislației naționale relevante;
 - i. beneficiarul trebuie să păstreze toată documentația legată de implementarea proiectului inclusiv inventarul asupra bunurilor dobândite prin finanțarea nerambursabilă, conform legii.
 - j. beneficiarul are obligația de a pune la dispoziția MMSS sau oricărui alt organism abilitat de lege documentele și/sau informațiile necesare pentru verificarea modului de utilizare a finanțării nerambursabile, la cerere și în termen de maximum 5 zile lucrătoare, și să asigure condițiile pentru efectuarea verificărilor la fața locului;
 - k. în vederea efectuării verificărilor prevăzute la lit. j) beneficiarul se angajează să acorde dreptul de acces la locurile și spațiile unde se implementează Proiectul, inclusiv acces la sistemele informatice care au legătură directă cu proiectul, și să pună la dispoziție documentele solicitate privind gestiunea tehnică și financiară a proiectului, atât pe suport hârtie, cât și în format electronic;
 - l. în cazul nerespectării prevederilor lit.j) și k) beneficiarul este obligat să restituie suma aferentă cheltuielilor pentru care lipsesc documentele, plătită în cadrul proiectului, reprezentând asistența financiară nerambursabilă, iar în cazul nerespectării prevederilor lit. k), beneficiarul este obligat să restituie întreaga sumă rambursată aferentă proiectului, inclusiv dobânzile/penalizările aferente.
 - m. beneficiarul are obligația întocmirii și transmiterii către MMSS a Rapoartelor de Progres trimestriale, în termenele și formatul specificat de acesta.
 - n. beneficiarul proiectului are obligația să țină o evidență contabilă distinctă pentru proiect, folosind conturi analitice dedicate.

În cazul în care *Autoritatea finanțatoare* constată că beneficiarul *contractului de finanțare* nu respectă clauzele contractuale și legislația națională, poate decide:

- Rezilierea *contractului de finanțare nerambursabilă* cu recuperarea sumelor transferate/decontate;
- Recuperarea sumelor transferate/decontate.

7. TRANSPARENTĂ

Solicitantul va respecta principiul transparenței pe toată perioada de implementare a proiectului, în special cu privire la stabilirea parteneriatelor cu entități din sectorul privat, dacă este cazul, prin aplicarea unei proceduri de selecție a acestora, în urma unui anunț public, în conformitate cu art.28 din OUG nr.124/2021 și art. 24, alin.(7) și (8) din HG nr.209/2022

8. PREVENIREA NEREGULILOR GRAVE, A DUBLEI FINANȚĂRI

Beneficiarul/partenerul și MMSS au obligația de a lua toate măsurile de management și control necesare prevenirii neregulilor, fraudelor și corupției, să asigure corectitudinea utilizării fondurilor, respectarea principiilor bunei gestiuni financiare și evitarea dublei finanțări conform legislației comunitare și naționale aplicabile.

În cazul în care Beneficiarul, ca urmare a activității proprii de management și control, identifică o neregulă în gestiunea Proiectului care face obiectul prezentului contract de finanțare, are obligația informării MMSS în termen de 5 zile lucrătoare de la data identificării neregulii respective, indiferent dacă cheltuielile aferente de neregulă au fost sau nu plătite.

MMSS va lua toate măsurile de protecție a intereselor bugetului Uniunii Europene și/sau a fondurilor publice naționale, inclusiv măsuri de suspendare/amânare temporară a transferurilor fondurilor aferente Contractului de finanțare și/sau de reziliere/anulare a acestuia.

În scopul recuperării creanțelor bugetare rezultate din nereguli, pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului de finanțare, MMSS poate dispune, în baza sesizărilor/suspiciunilor de nereguli primite, indiferent de sursele de informare (interne/externe) și de momentul producerii neregulilor, către structurile de control competente, potrivit legii, realizarea activității de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare.

Constituie obiect al recuperării creanțelor bugetare rezultate din nereguli sumele plătite necuvenit din fonduri externe nerambursabile alocate prin Mecanismul de Redresare și Reziliență și/sau valoarea TVA aferentă, precum și alte sume stabilite de lege în sarcina debitorului, potrivit titlurilor de creanță comunicate acestuia sub forma unui proces verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare.

Potrivit prevederilor art. 13 alin. (2) din *Ordonanța de Urgență nr. 70/2022 privind prevenirea, verificarea și constatarea neregulilor/dublei finanțări, a neregulilor grave apărute în obținerea și utilizarea fondurilor externe nerambursabile/rambursabile alocate României prin Mecanismul de Redresare și Reziliență și/sau fondurilor publice naționale aferente acestora și recuperarea creanțelor rezultate*, debitorul are obligația de a asigura stingerea creanțelor bugetare stabilite în titlurile de creanță, respectiv la 30 de zile de la data comunicării titlului de creanță.

Recuperarea prin încasare a creanțelor bugetare rezultate din nereguli se efectuează în lei sau în moneda utilizată pentru efectuarea plăților în cadrul contractului de finanțare, cu specificarea echivalentului în lei, utilizând cursul de referință comunicat de Banca Națională a României la data întocmirii titlului de creanță.

Neplata creanțelor bugetare în conformitate cu termenul stabilit în titlul de creanță, atrage stabilirea de dobândă care se stabilește prin aplicarea ratei dobânzii datorate la soldul rămas de plată din contravaloarea în lei a creanței bugetare, din prima zi de după expirarea termenului de plată stabilit, în conformitate cu prevederile art. 13 alin.(3) din O.U.G. nr.70/2022.

Stingerea creanțelor bugetare provenite din aplicarea dobânzii, în baza procesului verbal de stabilire a creanțelor bugetare rezultate din aplicarea dobânzii datorate se va efectua în conformitate cu prevederile aplicabile creanțelor bugetare rezultate din nereguli menționate la în anexe la contractul de finanțare.

În situația rezilierii contractului de finanțare, stingerea creanțelor care rezultă din executarea contractului se va efectua potrivit prevederilor acestuia, precum și în temeiul prevederilor legale în vigoare.

9. RESPECTAREA PRINCIPIULUI „DE A NU PREJUDICIA ÎN MOD SEMNIFICATIV (DNSH)”

Solicitantul va declara în cadrul Declarației de angajament faptul că va asigura respectarea obligațiilor prevăzute în PNRR pentru implementarea principiului „Do Not Significant Harm” (DNSH) (“A nu prejudicia în mod semnificativ”), prevăzut în Comunicarea Comisiei Orientări tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ” în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență (2021/C 58/01).

De asemenea, solicitantul va completa **Declarația privind aplicarea principiului DNSH** („Do not significant harm” - „A nu aduce prejudicii asupra mediului”), inclusiv *Autoevaluarea privind respectarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” (DNSH)* - conform Anexei 1 - model G din prezentul Ghid). Pe parcursul implementării proiectului, solicitantul va transmite informații/documente pentru demonstrarea modului de aplicare a principiului DNSH, care vor fi verificate conform *Autoevaluării privind respectarea principiilor DNSH, ce se regăsește în cuprinsul Declarației privind aplicarea principiului DNSH*.

Contractele de proiectare și cele de execuție lucrări vor include obligatoriu cerința respectării principiului „de a nu prejudicia semnificativ” potrivit Art. 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 și cerințele specifice componentei 13 Reforme Sociale-Investiția 4.

În situația în care solicitantul nu demonstrează implementarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ” (DNSH - „Do No SignificantHarm”) și nu prezintă documentele justificative, MMSS va emite decizii de reziliere a contractelor de finanțare, cu recuperarea sumelor acordate necuvenit.

10. BENEFICIARUL REAL

Conform Regulamentului (UE) nr. 241/2021 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 22, alin. 2, lit. d corelat cu Regulamentul (UE) 1046/2018 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 6, solicitantul este obligat să declare beneficiarul real al investiției.

Beneficiarul contractului de finanțare răspunde de organizarea procedurilor de achiziție publică și de derulare a contractelor aferente activităților din proiect. În vederea derulării procedurilor de achiziție, beneficiarul va respecta legislația națională și instrucțiunile specifice emise de MIPE cu privire la derularea achizițiilor publice finanțate din PNRR, utilizând în acest sens platforma electronică pentru încărcarea tuturor documentelor și verificarea și raportarea beneficiarului real și colectarea datelor intermediare cu privire la achiziții.

11. MODIFICAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI

Prevederile prezentului ghid pot fi modificate în vederea actualizării cu eventuale modificări legislative aplicabile, pentru îmbunătățirea procesului de selecție, sau pentru alte motive, în cuprinsul cărora vor exista și prevederi tranzitorii pentru proiectele aflate în procesul de evaluare, selecție și contractare pentru asigurarea principiului tratamentului nediscriminatoriu tuturor solicitanților de finanțare. MMSS poate emite instrucțiuni de clarificare în aplicarea prevederilor prezentului ghid, publicate pe site-ul MMSS pentru asigurarea principiului transparenței.

12. ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI

Anexe și modele

Anexa 1	Modele care vor fi completate de către solicitanți
Model A	Formularul Cererii de finanțare
Model B	Nota de fundamentare a proiectului
Model C	Acord de parteneriat
Model D	Declarația de eligibilitate
Model E	Declarația de angajament a solicitantului/membrilor parteneriatului
Model F	Declarație privind eligibilitatea TVA
Model G	Declarație privind respectarea principiului DNSH
Model H	Declarație privind evitarea conflictelor de interese și a dublei finanțări
Model I	Declarație de consimțământ privind prelucrarea datelor cu caracter personal
Model J	Lista de echipamente și/sau dotări
Anexa 2	Lista UAT-urilor eligibile în cadrul apelului
Anexa 3	Condiții tehnice și funcționale minim necesare pentru proiectarea obiectivului de investiții
Anexa 4	Lista actelor normative aplicabile
Anexa 5	Grilă de verificare a conformității administrative și a eligibilității solicitantului și a proiectului
Anexa 6	Grila de evaluare/ prioritizare în selecția proiector depuse în cadrul apelului
Anexa 7	Declarația privind realizarea de modificări pe parcursul procesului de evaluare și selecție
Anexa 8	Modelul cadru al contractului de finanțare
Modelul I	Cererea de plată
Modelul II	Mecanismul de verificare a plăților efectuate de beneficiar
Modelul III	Formular estimare trimestrială
Modelul IV	Raportări privind stadiul implementării proiectului
Modelul V	Declarație de confidențialitate și imparțialitate

- Modelul VI** Declarație privind conflictul de interese în procesul de achiziții publice
- Modelul VII** Clarificări nereguli/antifraudă și recuperări debite
- Modelul VIII** Măsurile de informare și comunicare